БУТУН ДУНЁ ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗ!

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ

УЗБЕКИСТОН КП ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ ВА ШАҲАР КОМИТЕТЛАРИ, МЕҲНАТКАШЛАР ДЕПУТАТЛАРИ ОБЛАСТЬ ВА ШАҲАР СОВЕТЛАРИНИНГ ОРГАНИ

№ 14 (761) | 19 январь, шанба, 1957 йил | Баҳоси 20 тийин.

Бугун Тошкентга Хитой Халқ Республикаси Давлат кенгашининг Бош Министри ўртоқ Чжоу Энь-лай, Бош Министр ўринбосари ўртоқ Хэ Лун ва Хитой Халқ Республикаси Ҳукумат делегациясининг бошқа аъзолари келадилар.

Хуш келибсиз, азиз меҳмонларимиз!

Қардош хитой халқининг вакилларига чин қалбимиздан салом!

向兄弟般的中國人民的代表們致熱烈的敬礼！

Хитой Халқ Республикаси Давлат кенгашининг Бош Министри **Чжоу Энь-лай.**

Хитой Халқ Республикаси Давлат кенгаши Бош Министрининг ўринбосари **Хэ Лун.**

☆ ☆ ☆

Ўртоқ Чжоу Энь-лай

Ўртоқ Чжоу Энь-лай Хитой Халқ Республикаси Давлат кенгашининг Бош министри ва ташқи ишлар министридир. У 1898 йилда туғилган. Чжоу Энь-лай ёшлик чоғлариданоқ империализмга қарши ҳаракатга актив равишда қўшилди. 1925-1927 йиллар революцияси даврида халқ революцион армияси учун кадрлар тайёрлаб берувчи Вампу ҳарбий мактабида сиёсий ишларга раҳбарлик қилди. У Нань-чань қўзғолони ва Кантон коммунасининг қатнашчиси, гоминданчилар контрреволюцияси ва империалистик зулмга қарши курашган ҳарбий қисмларнинг ташкилотчи ва раҳбарларидан биридир. 1927 йилда Чжоу Энь-лай Хитой Коммунистик партияси Марказий Комитетига аъзо бўлиб сайланди, кейинроқ эса Сиёсий бюро аъзоси ва ХКП Марказий Комитетининг секретари қилиб сайланди. 1928-1931 йилларда у Хитойнинг турли районларида яширин иш олиб борди.

Ўртоқ Чжоу Энь-лай 1949 йил сентябрдан биринчи чақириқ Халқ сиёсий маслаҳат кенгаши Умумхитой комитети раисининг ўринбосари ва Марказий халқ ҳукумат кенгашининг аъзоси бўлди. 1949 йил 1 октябрда, яъни Хитой Халқ Республикаси барпо этилган пайтда Марказий халқ ҳукумати Давлат маъмурий кенгашининг Бош министри ва ташқи ишлар министри ҳамда Халқ-революцион ҳарбий кенгаши раисининг ўринбосари лавозимларига тайинланди. Чжоу Энь-лай 1950 йилда дўстлик, иттифоқ ва ўзаро ёрдам ҳақидаги Хитой-Совет Шартномасини ҳамда бошқа битимларни имзолади. 1954 йил апрелда бўлиб ўтган Женева кенгашида қатнашган Хитой Халқ Республикаси делегациясига раҳбарлик қилди. 1954 йил июнда Ҳиндистон республикасига ва Бирма Иттифоқига борди ҳамда Ҳиндистон Бош министри, кейинроқ эса Бирма Бош министри билан биргаликда тинч-тотув яшашнинг беш принципи тўғрисида қўшма баёнотлар эълон қилди. 1954 йил сентябрда Германия Демократик Республикасида, Польша Халқ Республикасида, Совет Социалистик Республикалари Иттифоқида ва Мўғулистон Халқ Республикасида бўлди.

1954 йил сентябрда биринчи чақириқ халқ вакиллари Умумхитой мажлисига депутат бўлиб сайланди ва Давлат кенгашининг Бош министри ҳамда ташқи ишлар министри этиб тайинланди. 1954 йил декабрда иккинчи чақириқ Халқ сиёсий маслаҳат кенгаши Умумхитой комитетининг раиси бўлди. Ўртоқ Чжоу Энь-лай 1955 йил апрелда Осиё ва Африка мамлакатларининг конференциясида иштирок этган Хитой Халқ Республикаси делегациясига раҳбарлик қилди.

Ўртоқ Чжоу Энь-лай 1956 йил сентябрда бўлиб ўтган Хитой Коммунистик партияси VIII Умумхитой съездида Марказий Комитет аъзолигига қайта сайланди ҳамда Сиёсий бюро ва Сиёсий бюро Доимий комитетининг аъзоси, шунингдек Хитой Коммунистик партияси Марказий Комитети раисининг ўринбосари этиб сайланди.

☆ ☆ ☆

Ўртоқ Хэ Лун

Ўртоқ Хэ Лун Хитой Халқ Республикаси Давлат кенгаши Бош министрининг ўринбосаридир. У 1896 йилда туғилган. 1926 йилда Шимолий походда иштирок этади, 1927 йил августда Хитой Коммунистик партияси раҳбарлигида Нань-чань қўзғолонида иштирок этган қўшинларга қўмондонлик қилади. Хунань, Хубэй, Сичуань ва Гуйчжоу вилоятларининг чегара районларида революцион таянч базалари ташкил этиш ишларига раҳбарлик қилди. 1946 йилдан 1949 йилгача, яъни учинчи граждан революцион уруши йилларида Хитой Халқ-озодлик армияси Ғарби-Шимолий ҳарбий округига қўмондонлик қилди. 1949 йил октябрда, яъни Хитой Халқ Республикаси ташкил этилган пайтда ўртоқ Хэ Лун Марказий халқ ҳукумат кенгаши аъзоси, Ғарби-Жанубий Хитой Маъмурий комитети раисининг ўринбосари ва Хитой Коммунистик партияси Марказий Комитети Ғарби-Жанубий Бюросининг учинчи секретари вазифаларига тайинланади. 1952 йил ноябрда Марказий халқ ҳукумати ҳузуридаги Физкультура ва спорт ишлари комитетига раис қилиб белгиланади.

1954 йил сентябрда ўртоқ Хэ Лун биринчи чақириқ халқ вакиллари Умумхитой мажлисининг депутати қилиб сайланади ва Давлат кенгаши Бош министрининг ўринбосари ҳамда Давлат мудофаа кенгаши раисининг ўринбосари этиб тайинланади. У 1955 йил июлда Польша Халқ Республикаси тикланган куннинг 11 йиллиги муносабати билан ўтказилган байрамда қатнашган Хитой Халқ Республикаси ҳукумат делегациясига раҳбарлик қилади.

1955 йил сентябрда унга Хитой Халқ Республикаси Маршали унвони берилди. Ўртоқ Хэ Лун 1956 йил март ойида Покистонни Ислом республикаси деб эълон қилиш муносабати билан ўтказилган тантаналарда Хитой Халқ Республикаси ҳукуматининг махсус вакили сифатида иштирок этди.

1956 йил сентябрда бўлиб ўтган Хитой Коммунистик партияси VIII Умумхитой съездида ўртоқ Хэ Лун Марказий Комитет аъзолигига қайта сайланди ва Хитой Коммунистик партияси Сиёсий бюросининг аъзоси этиб сайланди.

• • •

Бугун республикамиз пойтахтига меҳмон бўлиб келаётган Хитой Халқ Республикаси ҳукумат делегацияси составида: Хитой Коммунистик партияси Марказий Комитети секретариатининг аъзоси, Хитой Халқ Республикаси ташқи ишлар министрининг ўринбосари Ван Цзя-сян, Хитой Коммунистик партияси Марказий Комитетининг аъзоси, Хитой Халқ Республикасининг Совет Социалистик Республикалари Иттифоқидаги Фавқулодда ва Мухтор Элчиси Лю Сяо ўртоқлар ҳам бор.

Хитой Халқ Республикасининг элчихонасида ХХР Ҳукумат делегацияси шарафига қабул маросими

17 январда ХХР нинг СССР даги Фавқулодда ва Мухтор Элчиси Лю Сяо ХХР Давлат Кенгаши Бош министри Чжоу Энь-лай бошчилигида Хитой Халқ Республикаси Ҳукумат делегациясининг СССР да меҳмон бўлиб турганлиги муносабати билан қабул маросими ўтказди.

Қабул маросимида Чжоу Энь-лай, Бош министр ўринбосари маршал Хэ Лун, ХХР Ташқи ишлар министрининг ўринбосари Ван Цзя-сян ўртоқлар ва делегация билан бирга келган кишилар ҳозир бўлдилар.

Меҳмонлар орасида Н. А. Булганин, К. Е. Ворошилов, Л. М. Каганович, Г. М. Маленков, А. И. Микоян, М. З. Сабуров, Н. С. Хрушчев, Н. А. Муҳитдинов, Д. Т. Шепилов, Н. М. Шверник ўртоқлар, шунингдек СССР Олий Совети Президиуми Раисининг ўринбосарлари М. П. Тарасов ва А. Сариев, СССР Олий Совети Иттифоқ Советининг Раиси П. П. Лобанов, СССР Олий Совети Миллатлар Совети Раисининг ўринбосари П. Т. Комаров, РСФСР Министрлар Советининг раиси М. А. Яснов, Украина ССР Министрлар Советининг Раиси Н. Т. Кальченко, СССР Олий Совети Президиумининг секретари А. Ф. Горкин, Украина ССР Министрлар Совети Раисининг ўринбосари И. С. Сенин, СССР нинг ХХР даги Элчиси П. Ф. Юдин, СССР министрлари, Совет Иттифоқи Маршаллари, СССР Олий Совети депутатлари, СССР Министрлар Советининг, СССР Ташқи ишлар министрлигининг, Ташқи савдо министрлигининг масъул ходимлари, маданият арбоблари, совет ва чет эл журналистлари бор эди.

Меҳмонлар орасида халқ вакиллари Умумхитой мажлиси делегациясининг делегация раҳбари ўринбосари Чэн Цян бошчилигида бир группа аъзолари ҳам бор эди.

Қабул маросимида СССР даги дипломатик ваколатхоналарнинг бошлиқлари, Элчихона ва миссияларнинг ходимлари ҳам ҳозир бўлдилар.

Қабул маросими ғоят дўстона, самимий вазиятда ўтди. Қабул вақтида Чжоу Энь-лай, Н. А. Булганин, Н. С. Хрушчев ўртоқлар самимий дўстона нутқлар сўзлаб қадаҳ кўтардилар. (ТАСС).

Совет Иттифоқи ва Хитой Халқ Республикаси халқлари ўртасидаги дўстликка бағишланган митинг

Совет кишилари улуғ хитой халқининг вакиллари — Хитой Халқ Республикаси Давлат кенгашининг Бош Министри ўртоқ Чжоу Энь-лайни ва ХХР Ҳукумат делегациясининг аъзоларини қардошларча самимий муҳаббат хисларига тўлиб тошган ҳолда кутиб олмоқдалар. Уларнинг СССР да бўлиши иккала улуғ халқ ўртасидаги мустаҳкам дўстлик ва ҳамкорликнинг янги ажойиб намойиши бўлди. 17 январда Катта Кремль саройида бўлган учрашув буни яна бир марта яққол кўрсатди. Бу ерда Совет Иттифоқи ва Хитой Халқ Республикаси халқлари ўртасидаги дўстликка бағишланган митинг бўлди.

Хитойлик меҳмонлар билан бўладиган учрашувга Москва заводлари ва фабрикаларининг жуда кўп вакиллари — ишчилар, ишлаб чиқариш новаторлари, Социалистик Меҳнат Қаҳрамонлари, олимлар, инженерлар, техниклар, маданият арбоблари тўпландилар.

Ложаларда дипломатия корпусининг аъзолари, совет ва чет эл журналистлари ўлтирибдилар.

Соат 16дан 5 минут ўтди. ХХР Ҳукумат делегациясининг аъзолари, Совет ҳукумати ва Совет Иттифоқи Коммунистик партияси раҳбарлари Президиумга чиққанларида залда ҳозир бўлганлар уларни қизғин табриклаб кутиб олдилар. ХХР Давлат кенгашининг Бош Министри Чжоу Энь-лай, маршал Хэ Лун, ХХР ташқи ишлар министрининг ўринбосари Ван Цзя-Сян, ХХРнинг СССРдаги элчиси Лю Сяо билан биргаликда Н. А. Булганин, Л. М. Каганович, Г. М. Маленков, А. И. Микоян, М. З. Сабуров, Н. С. Хрушчев, Д. Т. Шепилов, Е. А. Фурцева, Н. М. Шверник, П. Н. Поспелов ўртоқлар президиумдан жой оладилар.

Москва Совети ижроия комитетининг раиси Н. И. Бобровников ҳозир бўлганларга қарата нутқ сўзлайди.

— Совет ҳукуматининг таклифига биноан, — дейди у, — дўстлик визити билан келган қадрли меҳмонлар — Хитой Халқ Республикаси Давлат кенгашининг Бош Министри ўртоқ Чжоу Энь-лай, бош министр ўринбосари ўртоқ Хэ Лун ва Хитой Халқ Республикаси Ҳукумат Делегациясининг аъзолари мамлакатимизда меҳмон бўлиб турубдилар.

Менга ушбу залда ҳозир бўлганлар номидан, Ватанимиз пойтахти Москванинг ҳамма меҳнаткашлари номидан азиз меҳмонларни ва улар орқали бутун қардош қаҳрамон хитой халқини қизғин табриклашга рухсат этгайсиз.

Қадрли ўртоқ Чжоу Энь-лай!

Ҳукумат делегациясининг аъзоси бўлган қадрли ўртоқлар!

Сизларнинг мамлакатимизга қилган сафарингиз — Совет Иттифоқи ва Хитой Халқ Республикаси халқлари ўртасидаги тобора мустаҳкамланиб бораётган дўстлик ва ҳамкорликнинг ёрқин ифодасидир.

Совет Иттифоқининг барча меҳнаткашларидек, москваликлар ҳам Хитойнинг экономикасини ва маданиятини ривожлантиришда хитой халқи эришган ажойиб муваффақиятларни кўриб чин қалбдан қувонмоқдалар ва Хитой Халқ Республикасининг социалистик қурилиш ишлар соҳасида янги муваффақиятларга эришувини тилайдилар.

Бугун Москва меҳнаткашларининг вакиллари улуғ хитой халқига бўлган самимий дўстлик ва муҳаббат хисларини яна бир марта изҳор қилмоқ учун бу ерда тўпландилар.

Ўртоқ Бобровников Совет Иттифоқи ва Хитой Халқ Республикаси халқлари ўртасидаги дўстликка бағишланган митингни очиқ деб эълон қилади. Оркестр Хитой Халқ Республикаси ва Совет Иттифоқи Давлат гимнларини ижро этади.

Москва меҳнаткашларидан Электролампа заводининг ишчиси П. А. Пилюгинга сўз берилади.

Совет интеллигенцияси номидан техника фанлари доктори Л. М. Цилев нутқ сўзлайди.

Митингда Москвадаги иккинчи соат заводининг ёш ишчиси Тамара Рязанцева ҳам нутқ сўзлади.

СССР Министрлар Советининг Раиси Н. А. Булганин минбарга чиқади. Ҳозир бўлганлар Совет Ҳукумати бошлиғини гулдурос овация билан кутиб оладилар.

Ўртоқ Н. А. Булганин нутқи

Азиз ўртоқ Чжоу Энь-лай!

Ўртоқлар!

Хитой Халқ Республикасининг Ҳукумат делегациясини — Хитой Давлат Кенгашининг Бош Министри ва Ташқи ишлар министри ўртоқ Чжоу Энь-лайни **(қарсаклар)**, Давлат Кенгаши Бош Министрининг ўринбосари ўртоқ Хэ Лунни **(қарсаклар)**, Ташқи ишлар министри ўринбосари ўртоқ Ван Цзя-Сянни **(қарсаклар)**, делегация аъзоси — Фавқулодда ва Мухтор Элчиси ўртоқ Лю Сяони **(қарсаклар)** ва уларнинг ҳамма ҳамроҳларини табрикламоқ учун бу ерга тўпландик.

Биз азиз меҳмонларимиз орқали улуғ хитой халқини ва унинг мамлакатни ғалабадан-ғалабага олиб бораётган шонли Коммунистик партиясини чин кўнгилдан табриклаймиз! **(Қарсаклар).**

Хитойлик ўртоқлар бизга айтмоқчи бўлган гапларини тингламоқ учун ҳам бу ерга тўпландик.

Совет Иттифоқи билан Хитой Халқ Республикаси ўртасидаги, совет ва хитой халқлари ўртасидаги дўстлик кундан-кунга тобора кўпроқ мустаҳкамланмоқда, сиёсий, иқтисодий ва маданий соҳалардаги ҳамкорлигимиз эса тобора самарали бўлиб бормоқда. Бизнинг дўстлигимиз — икки буюк социалистик мамлакатнинг дўстлиги тенг ҳуқуқлилик ва миллий манфаатларни ўзаро ҳурматлашнинг, қардошларча ўзаро ёрдамлашишнинг, бир-бирининг ички ишларига аралашмасликнинг ленинча принципларига, пролетар интернационализми ишига чуқур содиқликка асосланган дўстликдир. Совет ва хитой халқларини революцион кураш традициялари жипслаштирмоқда, бизни марксизм-ленинизмнинг улуғ идеялари, коммунизм қуриш учун кураш идеялари жипслаштирмоқда.

Совет Иттифоқи билан Хитой Халқ Республикасининг қардошларча дўстлиги бутун социалистик мамлакатлар лагерининг, бутун меҳнаткаш инсониятнинг улуғ тарихий ғалабасидир. Бу дўстлик — халқлар тинчлиги ва хавфсизлигининг жуда катта факторидир, империалистларнинг босқинчилик йўлига тўсиқ бўлиб турган енгилмас ғовдир. Ўртоқ Чжоу Энь-лай Москвага келган вақтда сўзлаб, «мамлакатларимизнинг халқлари ўртасидаги дўстлик абадий, ажралмас ва бузилмас дўстликдир» деб айтган гапларини биз ҳам чуқур мамнуният билан табриклаймиз. **(Қарсаклар).**

Хитой халқи ўртоқ Мао Цзэ-дун бошчилигидаги ўз Коммунистик партиясининг раҳбарлиги остида социалистик қурилишда ажойиб муваффақиятларга эришди. Илгари чет эл империалистлари томонидан эзилиб келган қолоқ мамлакат бўлган, эндиликда эса мустақил социалистик мамлакатга айланган Хитой индустриал мамлакат бўлиб қолмоқда, коллектив қишлоқ хўжалиги мамлакати, юксак маданият ва техника мамлакати бўлиб қолмоқда.

Биз хитой халқининг муваффақиятларини табриклаймиз ва унга социалистик қурилиш йўлларида бундан буён тағин ҳам кўпроқ ғалабалар тилаймиз! **(Қарсаклар).**

Ўз халқига фидокорона хизмат қилишни мақсад қилиб олган улуғ Коммунистик партия хитой халқига бошчилик қилиб ва уни олға олиб бораётгани учун ҳам хитой халқи аввало мана шу раҳбарлик туфайли муваффақиятларга эришганлигини биламиз. Хитой Коммунистик партияси марксизм-ленинизм таълимотига амал қилиб халқ революцияси ғалаба қозонганидан кейин мамлакат олдида пайдо бўлган сиёсий, социал, иқтисодий ва маданий вазифаларни ижодий ҳал қилиб келмоқда. Хитой коммунистлари социалистик лагерь мамлакатларининг тажрибаларидан моҳирлик билан фойдаланмоқдалар ва марксизм-ленинизмнинг социализм қуриш тўғрисидаги таълимотини ўзлари тўплаган тажриба билан бойитмоқдалар.

Хитой халқининг социалистик қурилишдаги ғалабаси ва муваффақиятлари бутун Осиёдаги сиёсий вазиятни кескин равишда ўзгартирди, Осиёдаги бир қанча мамлакатларнинг давлат мустақиллигини қўлга киритишларини жуда кўп даражада осонлаштирди, бу эса тинчлик фронтини мустаҳкамлабгина қолмасдан, шу билан бирга халқаро миқёсда кучларнинг умумий нисбатига ҳам тубли ўзгартишлар киритмоқда.

(ДАВОМИ ИККИНЧИ БЕТДА).

Ўзбек колхозида

Н. С. Хрушчев „Қизил Ўзбекистон“ колхозининг аъзолари билан учрашди

ТОШКЕНТ, 17. (**«Правда»нинг махсус мухбирлари).** КПСС Марказий Комитетининг Биринчи Секретари ўртоқ Н. С. Хрушчев 17 январда эрталаб Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари ўртоқ Н. А. Муҳитдинов, Ўзбекистон ССР Министрлар Советининг раиси ўртоқ С. К. Камолов, Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Раиси ўртоқ Ш. Р. Рашидов, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг секретари ўртоқ Р. Е. Мельников, Тошкент область партия комитетининг секретари ўртоқ С. Н. Нуриддинов, уч марта Социалистик Меҳнат Қаҳрамони ўртоқ Ҳ. Турсунқулов билан биргаликда Тошкент областининг Оржоникидзе районидаги «Қизил Ўзбекистон» колхозида бўлди.

Бу колхоз аъзолари ўтган йили 1250 гектар майдоннинг ҳар гектаридан 42 центнердан пахта етиштирдилар. Бу ерда жамоат хўжалигининг бошқа тармоқлари ҳам муваффақиятли ривожланмоқда. Колхозчилар меҳмонларни шод-хуррамлик билан кутиб олишди. Колхоз правлениесининг раиси, яқинда Социалистик Меҳнат Қаҳрамони унвони олган ўртоқ А. Матқобулов меҳмонларни ичкарига таклиф қилади ва бу ерда қизғин суҳбат бошланади. Отоқли пахтакорлар Н. С. Хрушчевга ўзларининг ўтган йили қандай ишлаганликларини сўзлаб берадилар, ўзларининг бундан кейинги ишларга тузган режалари билан таништирадилар. Азиз меҳмонларни миллий таомлар билан меҳмон қилишади.

— Сезишимча, сизлар бадавлат яшаяпсизлар, — деди Н. С. Хрушчев. — Буниси жойида. Демак, сизлар ўз имкониятларингиздан моҳирлик билан фойдаланмоқдасизлар. Ўзбекистоннинг бошқа ҳамма колхозлари сингари сизларга ҳам янада каттароқ муваффақиятлар тилайман.

Ўртоқ Хрушчев колхоз раиси ўртоқ Матқобуловни унга Социалистик Меҳнат Қаҳрамони унвони берилганлиги билан табриклайди. Ўртоқ Хрушчев бошқа пахта усталарини ҳам ССР Иттифоқи орденлари билан тақдирланганликлари билан қутлайди.

Райoннинг ўтган йилги эришган муваффақиятлари учун Социалистик Меҳнат Қаҳрамони унвонини олишга сазовор бўлган Оржоникидзе район партия комитетининг секретари ўртоқ К. Тошпўлатова пахта майдонларида ҳосилдорлик қанча ўсганлигини гапириб беради. Агар 1955 йилда, деди у, — биз район бўйича ўртача ҳар гектардан 37 центнердан пахта ҳосили йиғиштирган бўлсак, ўтган йили ҳар гектардан олган ҳосилимиз 39 центнердан зиёд бўлди. Районимиз, деб давом этади сўзида ўртоқ Тошпўлатова, хўжаликнинг бошқа тармоқларини, хусусан чорвачиликни ривожлантиришда ҳам муваффақиятларга эришди. Эндиликда бизнинг районимизда ўнта Социалистик Меҳнат Қаҳрамони бор. 130 киши эса Ленин ордени билан мукофотланган.

Шундан кейин кекса пахтакор ўртоқ Абдазхўжа Қодирхўжаев сўз олади. У ўзининг саксон йиллик умри қандай ўтганини ва ўзининг кўз ўнгида ўзбек халқи ҳаётида жуда катта ўзгаришлар юз берганини айтади. Мен кишиларимизнинг яхши яшаётганликларига ва ишлаётганликларига қувонаман. Мен халқ фаровонлиги тўғрисида тинмай ғамхўрлик қилаётган Партиямиз ва Совет ҳукуматимиз билан фахрланаман.

Уч марта Социалистик Меҳнат Қаҳрамони ўртоқ Ҳамроқул Турсунқулов ҳозир бўлганларга юрак сўзлари билан мурожаат қилди. У Ўзбекистоннинг шонли меҳнаткашлари — хотин-қизлар ҳақида, қадимда паранжи ёпинган ва ёруғликни баралла кўрмаган аёллар тўғрисида гапиради. Эндиликда ўзбек хотин-қизларининг ҳаётида ажойиб ўзгаришлар юз берди. Совет ҳокимияти уларнинг меҳнатда ва жамоат ҳаётида актив қатнашишлари учун ҳамма шароитларни яратиб берди.

Ўртоқ Турсунқулов Ўзбекистон пахтакорларининг ўз сўзлари устидан чиқажакларини айтади. Ўзбек пахтакорлари 1957 йилда камида уч миллион тонна пахта етиштириш ва давлатга топшириш мажбуриятини олдилар. Бизда «Қизил Ўзбекистон» колхози сингари, бизнинг колхозимиз сингари ва республиканинг бошқа илғор колхозлари сингари яхши хамиртурушлар бор, деб ҳазиллашади у.

— Ҳа, булар яхши хамиртуруш, — деб унинг сўзига қўшилади Н. С. Хрушчев. — Бу ерда Ўзбекистон республикасининг раҳбарлари ўлтирибдилар. Ўзбекистоннинг ҳамма колхозлари ана шу хамиртурушлар билан кўпчиб, ўз тараққиётида янада баланд кўтарилиш учун кўп нарса ана шу раҳбарларнинг ишига боғлиқ. Аминмизки, улар ҳамма пахтакорлар билан биргаликда, Ўзбекистон республикасининг барча меҳнаткашлари билан биргаликда бунга эришадилар.

— Мен ўз колхозимнинг, ўз районимнинг муваффақиятларига қувонмоқдаман, бу муваффақиятга менинг ҳам ҳиссам қўшилганига қувонмоқдаман, — деди «Қизил Ўзбекистон» колхозининг бригадири ўртоқ Анвар Эгамназаров. — Мен шунинг учун қувонмоқдаманки, республикамизнинг ҳамма областлари давлатга пахта топшириш планини бажардилар. Мени радиодан келаётган ва газеталардан ўқиб билаётган хуш хабарлар қувонтирмоқда. Совет кишиларининг ҳаёти тобора яхшиланиб бормоқда. Ленин ордени билан мукофотланган Красноярск, Олтой ва бошқа ўлкалар, Воронеж, Москва областлари ва Россия Федерациясидаги бошқа область меҳнаткашларининг муваффақиятлари ҳам мени ва барча ўзбекларни беҳад қувонтирмоқда.

Барча ғалабаларимизнинг ташкилотчиси Коммунистик партиядир. Халқ бундай партия билан қувонмоқда. Яшасин жонажон Коммунистик партиямиз ва унинг коллектив раҳбари бўлган Марказий Комитет Президиуми!

Анвар Эгамназаров Н. С. Хрушчевнинг олдига келади, уни қаттиқ қучоқлаб ўпади.

«Қизил Ўзбекистон» колхози активининг ўртоқ Хрушчев билан ва Ўзбекистон республикасининг раҳбар арбоблари билан учрашуви ғоят самимий вазиятда ўтди.

(**«ПРАВДА»**, 18 январь).

Совет Иттифоқи ва Хитой Халқ Республикаси халқлари ўртасидаги дўстликка бағишланган митинг

Ўртоқ Н. А. Булганин нутқи

(БОШИ БИРИНЧИ БЕТДА)

Ер юзидаги прогрессив одамларнинг ҳаммаси Хитой Халқ Республикасининг муваффақиятларини кўриб қувонмоқдалар. Маълумки, капиталистик мамлакатлардаги муайян доиралар бу муваффақиятларни ёқтирмаётирлар, шунинг учун ҳам улар хитой халқининг тинч ва бахтли турмуш қуришига ҳамма воситалар билан халақит беришга уринмоқдалар.

Америка Қўшма Штатлари ва унга эргашаётган баъзи давлатлар Бирлашган Миллатлар Ташкилотида Хитой Халқ Республикасининг қонуний ҳуқуқларини тиклашга қарши кураш олиб боришни давом эттирмоқдалар, бу эса барча соф виждонли кишиларни ҳайратда қолдириш билан бирга ғазабга ҳам солмоқда.

Совет Иттифоқи Хитой Халқ Республикасининг Бирлашган Миллатлар Ташкилотидаги ва бошқа халқаро ташкилотлардаги қонуний ҳуқуқларини тиклаш кераклигини талаб қилиб келди ва талаб қилади. Биз шу нарсага астойдил аминмизки, Бирлашган Миллатлар Ташкилотида Хитойнинг қонуний ҳуқуқларини тиклаш бу ташкилотнинг мавқиини мустаҳкамлайди ва унинг обрўсини муқаррар оширади, чунки Хитой Халқ Республикасининг сиёсати — ғоят адолатли, тинчликсевар ва прогрессив сиёсатдир ва бу сиёсат олти юз миллион халқнинг иродасини ифодаламоқда.

Совет ҳукумати Хитой ҳукуматининг Тайванни ва Хитойнинг босиб олинган бошқа оролларини озод қилиш тўғрисидаги қонуний талабини ҳамиша қўллаб-қувватлаб келди. Биз шу нарсага қаттиқ ишонамизки, бу соҳада ҳам адолат қарор топади ва бу территориялар Хитой Халқ Республикаси билан яна бирлаштирилади. **(Қарсаклар).**

Халқ Хитойининг ҳукумати Осиёда ва Узоқ Шарқда тинчликни мустаҳкамлаш ишига кўп эътибор бериб келмоқда ва бу соҳада катта муваффақиятларга эришди. Ўртоқ Чжоу Энь-лайнинг яқинда Шарқи-Жанубий Осиё мамлакатларига — Ҳиндистонга, Бирмага, Покистонга, Камбоджага ва Вьетнамга бориб келганлиги Хитой билан унга қўшни мамлакатлар ўртасидаги ўзаро ишонч ва дўстликни янада мустаҳкамлашга кўп жиҳатдан ёрдам берди.

Хитой Халқ Республикасининг Мисрни ҳимоя қилишда тутган актив позицияси ҳам унинг тинчликсевар сиёсатини кўрсатувчи далилдир. Инглиз-француз мустамлакачиларининг ва Исроилнинг агрессив ҳаракатлари Миср халқининг мардлик билан қаршилик кўрсатиши туфайли барбод бўлди, Миср халқининг бу қаршилигини бошқа араб мамлакатлари, шунингдек социалистик мамлакатлар ва барча тинчликсевар давлатлар қўллаб-қувватлади. Совет ҳукумати ва бошқа тинчликсевар мамлакатларнинг ҳукуматлари сингари Хитой ҳукумати ҳам Мисрдаги империалистик агрессияни қатъиян қоралади.

Мисрдаги агрессия батамом шарманда бўлганлигига қарамай, Яқин ва Ўрта Шарқда тинчлик кучлари катта ғалаба қозонганликларига қарамай, тинчликсевар халқларнинг тинчлик учун курашдаги ўз ғайратларини бўшаштиришлари учун ҳали ҳам ҳеч бир асос йўқ. АҚШ президенти Эйзенхауэрнинг Яқин ва Ўрта Шарқда қуролли кучлардан фойдаланиш тўғрисида ўзига алоҳида ҳуқуқлар беришни сўраб яқинда конгрессга юборган мактуби Америка Қўшма Штатлари ўзининг «совуқ муносабатлар уруши» сиёсатини ва халқаро муносабатлардаги кескинликни кучайтириш сиёсатини тўхтатмаётганлигини кўрсатади.

АҚШ президентининг конгрессга юборган мактубида араб халқлари коммунистик ва совет таҳдиди остида қолдилар, дейилади. Мана шунинг ўзи АҚШнинг ўз агрессив сиёсатини оқлашга ҳамда Яқин ва Ўрта Шарқ мамлакатларининг халқларини чўчитишга уринишдан бошқа нарса эмас. Бундай даъволарнинг бемаънилиги ва пучлиги яққол кўриниб турибди. Ҳаммага шу нарса яхши маълумки, биз бошқа мамлакатлар билан қилаётган муносабатларимизда тинч-тотув яшаш ва бошқа давлатларнинг ички ишларига аралашмаслик принципларига қаттиқ амал қилмоқдамиз.

Эйзенхауэр доктринаси — Яқин ва Ўрта Шарқда қуролли кучга таяниб иқтисодий ва сиёсий экспансия қилиш планидир. Бу — янги тусдаги мустамлакачиликнинг бир кўринишидирки, Америка монополиячилари бундай мустамлакачиликни, масалан, Англия ва Франция империалистлари сингари эски типдаги мустамлакачиларни ўзлари сиқиб чиқарган жойларда ўрнатишга интилмоқдалар.

АҚШ араб давлатларининг иқтисодий қийинчиликларидан фойдаланишни мўлжаллаб, уларга ўзининг «ёрдамини» таклиф қилмоқда. Яқин ва Ўрта Шарқ мамлакатларининг халқлари мана бундай ёрдам қандай оқибатлар келтиришини тушуниб оладилар, бунга шак-шубҳа қилмаса ҳам бўлади.

Аммо, биз Яқин ва Ўрта Шарқ мамлакатларининг ўз мустақилликлари учун, шу районда тинчлик ва хавфсизлик учун олиб бораётган курашларида уларга муваффақиятлар тилаймиз. **(Қарсаклар).**

Ўртоқлар!

Социализмнинг муваффақиятлари кундан-кунга кўпаймоқда. Бироқ, янги турмуш қуриш силлиқ ва ғалвасиз бўлаётир деб айтиш нотўғри бўлур эди. Биз марксистлар — ленинчилар шуни яхши биламизки, янгилиқ эскилик билан курашда туғилади, эскилик ўз позицияларини ўз ихтиёри билан топшириб қўяқолмайди. АҚШ бошчилигидаги капиталистик дунё социализмнинг муваффақиятли ривожланиб боришини тўхтатиб қолмоқ учун зўр куч ва кўп маблағ сарфламоқда. Империалистлар коммунизмнинг улуғ идеяларини обрўсизлантирмоқ учун, ишчилар синфининг ўз келажагига бўлган ишончига путур етказмоқ, социалистик лагернинг кучи ва бирлигини бўшаштирмоқ учун бизнинг ҳар бир хатомиздан, ҳар бир нотўғри қўйган қадамимиздан фойдаланадилар.

Венгриядаги контрреволюцион исъён «совуқ муносабатлар уруши» шароитида икки система ўртасида — капиталистик система билан социалистик система ўртасида бўлаётган кескин курашни кўрсатувчи яққол мисолдир. Империалистлар Венгрия меҳнаткашлар партияси собиқ раҳбарларининг қўпол хатоларидан фойдаланиб, ички контрреволюция кучларининг ва ўз агентларининг ёрдами билан мамлакатда ишчилар синфи ва меҳнаткаш деҳқонлар ҳокимиятига қарши, Венгриянинг социалистик ғалабаларига қарши контрреволюцион исъён чиқартирдилар. Контрреволюция Венгрияда капиталистик тартибларни ва хортичи фашистларнинг ҳокимиятини тиклашга уринди.

Империалистларнинг планлари барбод бўлди. Ўртоқ Кадар бошчилигидаги Венгрия Революцион Ишчи-Деҳқон ҳукумати революция кучларини тўплаб уюштирди. Революцион Ишчи-Деҳқон ҳукуматининг илтимосига биноан Совет Иттифоқининг Венгрияга ўз вақтида юборган кўмаги венгер меҳнаткашларининг социалистик ғалабаларини сақлаб қолишга, мамлакатни капитализм ва фашизмнинг тикланиш хавфидан қутқариб қолишга ёрдам берди.

Контрреволюцияга қарши курашда венгер халқига социализмни қутқариб қолмоқ учун ёрдам кўрсатиш бизнинг пролетар бирдамлиги принципига асосланган интернационал бурчимиз эди. Венгриядаги социализмни ҳимоя қилиб чиққанимизда биз бунда гап фақат Венгрия меҳнаткашларининг ғалабаларини сақлаб қолиш устида бормасдан, шу билан бирга тинчлик тақдири устида, бошқа мамлакатлар халқларининг хавфсизлигини сақлаб қолиш устида ҳам бораётганлигини англаб иш қилган эдик.

Биз Хитойдаги дўстларимизнинг Венгриядаги контрреволюцион исъёнга нисбатан равшан ва қатъий позицияда турганликларига юксак баҳо берамиз. **(Қарсаклар).** Бу позиция Совет Иттифоқининг позициясига тўла равишда мос бўлиб тушди. **(Қарсаклар).**

Венгриядаги воқиалар бутун ишчилар синфини ва унинг партиясини, бутун ишчилар революцион ҳаракатини яна бир марта огоҳлантириб, шиддатли синфий кураш мавжудлигини, юксак революцион хушёрликни сақлаб туриш зарурлигини, душманнинг борлигини биз унутиб қўйган жойларда у бизнинг пайимизни қирқишга ҳаракат қилаётганлигини яққол кўрсатиб берди. Социализмни қуриш билан иш битмайди, уни ҳимоя қилабилиш ва душманлар қай томондан зарба берса ҳам, социализмни шу зарбалардан сақлаб қолабилиш ҳам керак. **(Қарсаклар).**

Ўртоқлар!

Хитой Халқ Республикаси ва Совет Иттифоқи ҳукумат делегациялари ўртасида бўлган музокараларда халқаро актуал масалалар устида ва мамлакатларимиз ўртасидаги ҳамкорликни янада ривожлантириш йўллари тўғрисида фикрлашиб олдик.

Бизнинг суҳбатларимиз самимият ва ўртоқларча ҳамжиҳатлик вазиятида ўтди, ўртамизда бўлган фикр олишув эса қарашларимизнинг бир-бирига тўла равишда тўғри келганлигини ва ҳозирги вазиятдаги умумий вазифаларимизни чуқур тушунганлигимизни кўрсатди.

Социалистик лагерни марксизм-ленинизм принципларига мувофиқ равишда бутун чоралар билан жипслаштириш, совет ҳукуматининг 1956 йил 30 октябрдаги Декларациясида баён қилинган ленинча тенг ҳуқуқлилик принциплари асосида дўстликни ривожлантириш ва мустаҳкамлаш ҳозирги вақтда бизнинг муҳим вазифамиздир.

Социалистик лагернинг экономикасини ва маданиятини умумий юксалтириш учун ҳам, шунингдек империалистларнинг социализм кучларига путур етказиш йўлидаги ҳамма уринишларини муваффақиятли равишда дафъ қилмоқ учун ҳам социалистик мамлакатларнинг бирлигини ва пролетариатнинг халқаро бирдамлигини янада мустаҳкамлашимиз зарур. Ҳамма меҳнаткашларнинг манфаатларини кўзда тутиб амалга оширилаётган ва жуда кенг халқ демократияси билан пайванд қилинаётган пролетариат диктатурасини мустаҳкамлаш социалистик мамлакатлар учун ҳозирги замон шароитида жуда катта аҳамиятга эгадир.

«Совуқ муносабатлар уруши» вазиятида социалистик қурилиш сиёсий соҳада ҳам, иқтисодий соҳада ҳам кўп қийинчиликларга учрайди. Хитойдан келган ўртоқлар билан қилган суҳбатларимизда биз социалистик давлатлар ўз олдиларида пайдо бўладиган қийинчиликларни енгишда ўзларининг кучларига ва имкониятларига, барча социалистик лагерь мамлакатларининг ҳамкорлигига ва ўзаро ёрдамлашувига таянишлари лозимлигини таъкидладик. Бу энг тўғри ва энг ишончли йўлдир.

Биз шу нарсага аминмизки, мавжуд камчиликларга қарамай, тор-мор келтирилган синфлардан бўлган душман унсурларнинг қаршилик кўрсатишларига ва империалистик агентларнинг қўпорувчилик ишлари олиб боришларига қарамай, социалистик лагерь мамлакатлари ҳамма қийинчиликларни енгиб, иқтисодий қурилишда ва техникани тараққий эттиришда янги яхши натижаларга ва янада каттароқ ютуқларга эришадилар. **(Қарсаклар).**

Музокаралар вақтида ҳар иккала томон бамаслаҳат шундай фикрга келдики, социалистик давлатларнинг дўстлиги ва ҳамкорлиги барча давлатларнинг ижтимоий-сиёсий системаларидан қатъи назар, уларнинг тинч-тотув яшашлари учун қулай шароит вужудга келтиради.

Қуролсизланиш тўғрисида мумкин бўлган ҳамма воситалар билан битимга келишга ҳаракат қилмоқ учун бу соҳада куч ва ғайрат сарфлашни давом эттириш зарур, деган фикрга келдик. Совет Иттифоқининг қуролли кучларни камайтириш, атом ва водород қуролларини синовдан ўтказишни ва қўлланишни тақиқлаш, контроль ва ҳаво инспекцияси масаласига доир кейинги таклифлари бошқа мамлакатлар билан битимга келмоқ учун яхши негиз вужудга келтиради.

Узоқ Шарқ масалаларига келганда, биз шундай фикрни айтдикки, Совет Иттифоқи ва Хитой Халқ Республикасининг Япония билан муносабатлар ўрнатиш ва бу муносабатларни ривожлантириши СССР ва Хитойнинг манфаатларига ҳам, япон халқининг ҳаётий манфаатларига ҳам баббаравар мос бўлиб тушади.

Ўртоқлар!

Хитой Халқ Республикаси ва Совет Иттифоқининг ҳукумат делегациялари катта ва фойдали ишлар қилди. Давлатларимиз ўртасидаги дўстона муносабатларни ва ҳамкорликни мустаҳкамлашга ва ривожлантиришга янги ҳисса қўшилди. Биз шу нарсага қатъий аминмизки, бу ҳисса социалистик лагерь бирлигини ва кучларини янада мустаҳкамлаш ишига хизмат қилади, социалистик давлатларнинг жаҳондаги ҳамма мамлакатлар билан тинч-тотув яшаш принципи асосидаги муносабатларни ривожлантиришларига, халқларнинг тинчлиги ва хавфсизлиги учун курашда барча тинчликсевар кучларни жипслаштиришга ёрдам беради. **(Қарсаклар).**

Совет ва хитой халқларининг бузилмас дўстлиги ўссин ва мустаҳкамлансин. **(Гулдурос қарсаклар).**

Яшасин Хитой Халқ Республикаси! **(Гулдурос қарсаклар).**

Яшасин Хитойдаги социализм қурилишининг ташкилотчиси ва раҳбари бўлган Хитой Коммунистик партияси! **(Гулдурос қарсаклар).**

Яшасин улуғ хитой халқи! **(Узоқ давом қилган гулдурос қарсаклар).**

* * *

Н. А. Булганин томонидан улуғ хитой халқи шарафига айтилган табрик сўзлари узоқ давом этган гулдурос қарсаклар билан кутиб олинади.

ХХР Давлат кенгашининг бош Министри Чжоу Энь-лай сўз олар экан, залда яна гулдурос қарсаклар бошланади.

Ўртоқ Чжоу Энь-лай нутқи

Азиз ўртоқ Бобровников! Азиз ўртоқ Хрушчев! Азиз ўртоқ Булганин! Азиз ўртоқлар, дўстлар!

Улуғ иттифоқчимиз — Совет Иттифоқи пойтахти аҳолисининг вакиллари билан учрашиш имкониятига эга бўлганлигимиз учун жуда хурсандмиз. Дўстлар билан учрашиш ҳамиша қувончлидир. Улуғ совет халқи билан, ўзимизнинг яқин сафдошимиз ва синалган энг яхши дўстимиз билан учрашиш бизни айниқса қувонтиради ва хурсанд қилади.

Аввало сизларга хитой халқининг янги йил табригини ва қардошлик саломини топширишга ижозат берингиз. **(Қарсаклар).** Бизларни қизғин кутиб олиб, хурсандчилик билан қабул қилганлигингиз учун делегациямизнинг ҳамма аъзолари номидан сизларга чин кўнгилдан ташаккур айтишни ҳам лозим деб биламан. **(Қарсаклар).**

Сизларнинг улуғ мамлакатингизга илгари келиб кетганимдан бери орада икки ярим йилча вақт ўтди. Шу қисқа муддат ичида совет халқи Совет Иттифоқи Коммунистик партияси ва Совет ҳукумати раҳбарлиги остида жуда катта коммунистик қурилиш ишида илҳомбахш ютуқларга яна эришганлигини кўрдик. Сизлар халқ хўжалигини ривожлантиришнинг бешинчи беш йиллик планини муваффақият билан бажариб бўлдингиз ва ҳозирги вақтда олтинчи беш йилликни бажариш учун мисли кўрилмаган меҳнат завқига тўлган ҳолда ишонч билан курашмоқдасиз. Ўтган йилда сизлар саноатнинг йиллик планини ошириб бажардингиз, мўл ҳосил олдингиз. Қўриқ ва бўз ерларни ўзлаштириш соҳасида 1954 йилда бошланган план зўр муваффақиятлар билан бажарилди.

Мана шуларнинг ҳаммаси социалистик системанинг мислсиз афзалликларинигина кўрсатиб қолмасдан, шу билан бирга бу системада халқнинг жуда катта активлик, ташаббус билан ишлаганлигини ҳам намойиш қилиб кўрсатди. Хитой халқи сизларнинг муваффақиятларингизга қойил ва хурсанд бўлмоқда, чунки бу муваффақиятларни ўзининг муваффақиятлари деб билади. Биз шу нарсага ғоят аминмизки, сизлар шонли Коммунистик партиянгиз ва ўзингизнинг ишончли содиқ ҳукуматингиз теварагида тағин ҳам зичроқ бўлиб жипслашиб, муваффақиятли коммунизм қурилиши йўлида тағин ҳам улуғроқ ва ёрқин ғалабаларга эришасиз. **(Қарсаклар).**

Икки йилдан зиёдроқ муддат ичида хитой халқи ҳам социалистик қурилиш ва социалистик ўзгаришлар қилиш ишида муайян ютуқларга эришди. Биз халқ хўжалигини ривожлантиришнинг биринчи беш йиллик планини бажаришга бутун кучимизни сарф қилмоқдамиз ва иккинчи беш йилликни ишлаб чиқишга киришдик. Қишлоқ хўжалигини ва кустарчилик саноатини кооперативлаштириш асосан тугалланди. Капиталистик саноатда ва савдо соҳасида ҳар бир тармоқдаги давлат — хусусий хўжаликларни бир-бирига қўшиб ширкат қилиш ишлари ҳам амалга оширилди.

Халқ турмуши маълум даражада яхшиланди. Халқ оммасининг социалистик активлиги мисли кўрилмаган даражага етди. 1956 йилда мамлакатимиз саноати ялпи маҳсулотининг қиммати тахминан 25 процент кўпайди. Қишлоқ хўжалиги анча катта табиий офатларга учраган бўлса ҳам, лекин унинг маҳсулоти барибир кўпайди. Мана шуларнинг ҳаммаси биринчи беш йиллик планни шу йил бажаришимизга ва бу билан иккинчи беш йиллик план учун яхши негиз яратишимизга имконият беради. **(Қарсаклар).**

Хитой халқи мана шу ютуқларимизнинг ҳаммасига Совет ҳукумати ва совет халқининг қўллаб-қувватлаши ва ёрдам бериши туфайли эришганлигимизни жуда яхши билади.

Хитой Халқ Республикаси барпо бўлган кундан бошлаб Совет Иттифоқи бизга кредитлар бериш, бизни ускуналар билан таъминлаш ва Хитойга мутахассислар юбориш ва бошқа воситалар билан ҳар томонлама жуда катта ёрдам кўрсатиб келди. Совет Иттифоқи бизга биринчи беш йиллигимизнинг ядроси бўлган 156 та йирик саноат объектларини қуришда ёрдам кўрсатмоқда. Ўтган йил Совет Иттифоқи 55 та саноат объектини қуришда бизга қўшимча ёрдам берди.

Пролетар интернационализми принципига содиқ бўлган ва қудратли кучга эга бўлган Совет Иттифоқи сингари мамлакатгина бизнинг мамлакатимизга мана шундай ўртоқларча беғараз ёрдам кўрсатиши мумкин. Совет Иттифоқи томонидан берилаётган мана шундай олий ҳиммат ёрдам мамлакатимизда социализм қуриш учун жуда катта аҳамиятга эга бўлди, эга бўлмоқда ва бундан буён ҳам жуда катта аҳамиятга эга бўлади.

Мен шу фурсатдан фойдаланиб, Хитой ҳукумати ва хитой халқи номидан совет халқига ва унинг ҳукуматига мана шу ёрдам учун чин кўнгилдан миннатдорчилик изҳор қилмоқчиман. **(Қарсаклар).**

Хитой халқи шуни ҳам яхши биладики, биз Октябрь революцияси очиб берган йўлдан бораётганлигимиз туфайли шу муваффақиятларга эришдик. Совет Иттифоқи илмий социализмни орзувдан жонли воқиъликка айлантирган жаҳонда биринчи давлат бўлди. Совет Иттифоқидаги революция ва қурилиш тажрибалари марксизм-ленинизм таълимотини ўзининг миллий хусусиятларига мувофиқ равишда ижодий қўлланишнинг энг яхши намунасидир.

Совет Иттифоқи бизга жуда катта илғор тажриба ва қимматли сабоқ берганлиги учун ҳам хитой халқи революция ва қурилиш ишида ўзи учун кўпгина фойдали сабоқлар чиқариб олди ва кўпгина қалтис йўлларни четлаб ўтди.

Ўтмишда бўлгани каби бундан буён ҳам хитой халқи Совет Иттифоқидан камтарлик ва жиддият билан ўрганишни, сизларнинг илғор тажрибаларингизни ҳамда илғор фанингиз ва техникангизни ўрганишни давом эттиради. Хитой халқининг курашда қўлга киритган ўз тажрибаси Октябрь революциясининг йўли ғалабадан ғалабага олиб борувчи йўл эканлигини яққол кўрсатди. Хитой халқини ўзи танлаб олган йўлдан четга чиқишга мажбур қила оладиган куч жаҳонда йўқ. **(Қарсаклар).**

Ўртоқлар!

Совет Иттифоқига орадан икки ярим йил ўтказиб келганимиздан кейин биз шу муддат ичида халқаро вазиятда рўй берган ўзгаришларга эътиборни жалб қилмаслигимиз мумкин эмас. Мен ўтган сафар Совет Иттифоқига келган вақтимда тинчлик ва социализм кучлари Кореяда яраш битими тузилишига эришганларидан кейин Ҳинди-Хитойда империалистлар бошлаган уруш ёнғинини ўчиришга ҳам муваффақ бўлган эдилар. Шундан кейин Совет Иттифоқи бошчилигидаги социалистик мамлакатлар ўтказиб келаётган тинч ташқи сиёсат таъсири туфайли, социалистик мамлакатлар ва жаҳоннинг барча тинчликсевар мамлакатлари биргаликда куч ва ғайрат сарфлаганликлари туфайли халқаро вазият муайян равишда юмшаган эди.

Бироқ, ривожланишнинг бу тахлитда бориши империалистик мамлакатларнинг интилишларига зид бўлиб қолди. Улар Мисрга қарши агрессив урушни ошкора бошлаб юбордилар ва социалистик мамлакатларни тор-мор қилиш ва шу мамлакатлар ўртасидаги бирликни қўпориш мақсадида тағин ҳам кўпроқ қутуриб ҳаракат қилмоқдалар.

Мана шуларнинг ҳаммаси ҳозирги замон халқаро вазиятида бир мунча кескинлик туғилишига сабаб бўлди. Улуғ Совет Иттифоқи бошчилигидаги социализм лагерининг бирлиги ва мустаҳкамланиши бутун дунёдаги тинчлик ва инсоният тараққиёти иши учун жуда муҳим таянчдир, шунингдек империалистик мамлакатларнинг агрессияни амалга оширишларига ва янги уруш бошлашларига тўсқин бўлаётган жиддий ғовдир. Шунинг учун ҳам империалистик давлатлар социалистик мамлакатларни тор-мор келтиришга муттасил уриниб келмоқдалар ва социалистик мамлакатлар ўртасидаги бирликни ҳар қандай қилиб бўлса ҳам қўпоришга интилмоқдалар.

Венгриядаги воқиалар империалистик давлатларнинг социализм лагерига ниҳоят даражада ёмон ният билан қилган шармандали ҳужуми бўлди. Империалистлар венгер халқининг партия ва ҳукумат томонидан ўтган йиллар давомида қилинган хатоларга ҳақли равишда норози бўлаётганлигидан фойдаланиб, Венгрияда фашизмни тиклаш мақсадида, шу тариқа социалистик мамлакатлар бирлигига рахна солмоқ учун контрреволюцион исъён ташкил қилдилар.

Бироқ, империалистларнинг умиди пуч бўлиб чиқди. Социалистик тузумни қаттиқ туриб ҳимоя қилаётган венгер меҳнаткашлари Венгрия Революцион Ишчи-Деҳқон ҳукуматининг раҳбарлиги остида ва Совет Армиясининг ёрдамига таяниб, империалистлар ва контрреволюционерларнинг фитнасини тор-мор келтирдилар. Ҳозирги вақтда Венгриядаги сиёсий вазият ва иқтисодий турмуш аста-секин нормал ишга тушиб бормоқда. Бу — социалистик кучларнинг жиддий ғалабасидир.

Улуғ совет халқи ва Совет Армияси бу воқиаларда ўзларининг пролетар интернационализми принципига содиқликларини яна бир марта исбот қилдилар ва тинчлик ҳамда социализм ишига жуда катта ҳисса қўшдилар. **(Қарсаклар).**

Империалистлар Венгрияда контрреволюцион фитна ташкил этиш билан бирга Миср халқига қонли ҳужум ҳам қилдилар. Улар Осиё ва Африка мамлакатларида мустамлакачиликка қарши ва миллий мустақиллик учун ҳаракат юксалиб бораётганлигидан қўрқмоқдалар. Улар социалистик давлатлар билан Осиё ва Африкадаги кўпгина мустақил миллий давлатлар ўртасида ўсиб бораётган дўстона муносабатлар ва ҳамкорликдан ҳам қўрқмоқдалар.

Шу сабабли улар қўпорувчилик ишлари олиб бориш билан социалистик мамлакатларнинг қўлини банд қилиб қўямиз деб ўйладилар, шу билан бирга қуролли кучлар ёрдами билан Миср халқи устидан ўзларининг мустамлака ҳукмронликларини тиклашга ҳам интилдилар.

Лекин Венгрияда бўлгани каби, Мисрга қарши империалистлар томонидан қилинган агрессив планлар ҳам батамом барбод бўлди. Миср ва араб мамлакатларининг халқлари қаттиқ қаршилик кўрсатганликлари натижасида, барча тинчликсевар ҳамда адолат тарафдори бўлган давлатлар ва халқлар бу агрессияни қаттиқ туриб қоралаганликлари натижасида, социалистик мамлакатлар, айниқса Совет Иттифоқи жиддий огоҳлантирганликлари натижасида Англия, Франция ва Исроил урушни тўхтатишга ва ўзларининг агрессив қўшинларини Мисрдан олиб чиқиб кетишга розилик беришга мажбур бўлдилар.

Мисрнинг қаршилик кўрсатишда эришган ғалабаси барча мазлум халқларни мустақиллик учун курашга руҳлантирди ва уларнинг жаҳоннинг ҳамма жойида ўзларига дўстлар топишлари мумкинлигини ва бу адолатли курашда социалистик мамлакатларнинг жуда қатъий ёрдамига ва хайрихоҳлигига таянишлари мумкинлигини исбот қилди. **(Қарсаклар).**

Империалистларнинг Венгриядаги авантюраси ва уларнинг Мисрдаги агрессияси жуда катта мағлубиятга учради. Бироқ, бу билан улар ўзларининг мағлубиятларига кўникиб қоладилар деб бўлмайди. Улар ҳали ҳам Бирлашган Миллатлар Ташкилоти орқали Венгрия ишларига аралашишга уринмоқдалар. Улар ҳали ҳам қуруқ демагогиядан иборат шиорлар ва ёлғонлар тарқатишни давом эттирмоқдалар, тор миллатчилик хисларини авж олдиришга, социализм мамлакатларининг бирлигига путур етказишга уринмоқдалар.

Яқин ва Ўрта Шарқда Англия ва Франциянинг позициялари заифланиб қолаётганлиги айни вақтда Америка Қўшма Штатларининг очкўзлигини кучайтириб юборди. АҚШнинг яқинда эълон қилинган «Эйзенхауэр доктринаси» кўзлаётган мақсад шу районлардаги халқларга қарши ҳатто тўғридан-тўғри ҳарбий интервенция қилишни ҳам назарда тутган ҳолда бу районларнинг халқларини иқтисодий ва сиёсий асорат остига тушишга мажбур қилишдир.

Мана шуларнинг ҳаммаси социалистик мамлакатлардан ва жаҳоннинг тинчликсевар мамлакатларидан империалистларнинг ҳар қандай кирдикорларини ва қора ниятларини емириб ташламоқ учун ўз хушёрликларини ошира боришни ва ҳормай-толмай кураш олиб боришни талаб қилади. **(Қарсаклар).**

Бизнинг социалистик мамлакатларимиз тинчликни давом эттирмоқ ва халқаро кескинликни юмшатмоқ учун оғишмай жуда катта куч ва ғайрат сарф қилмоқдалар. Совет Иттифоқининг қуролсизланиш тўғрисидаги кейинги таклифлари тинчлик ишига қўшилган янги жиддий ҳисса бўлди. Биз социал системалари турлича бўлган мамлакатлар билан тинч-тотув яшашга, ўзаро дипломатик, иқтисодий ва маданий муносабатларни ривожлантиришга қатъиян тарафдормиз. Биз халқаро низоъларнинг ҳаммасини тинч музокаралар олиб бориш йўли билан ҳал қилишга, тинч-тотув яшашнинг ва давлатлар ўртасидаги муносабатларнинг беш принципига риоя қилишга қаттиқ тарафдормиз. Биз янги жаҳон уруши тайёрланишига қарши чиқмоқдамиз.

Кейинги вақтларда империалистларнинг агрессив кучлари халқаро муносабатларда бир мунча кескинлик туғдирган бўлсалар ҳам, биз шу нарсага аминмизки, социалистик мамлакатларимизнинг ва бошқа барча тинчликсевар кучларнинг биргаликда куч ва ғайрат сарфлаши халқаро аҳволдаги кескинликни яна юмшатишга олиб келади. Империалистларнинг агрессив кучлари тарих ғилдирагини орқага буролмайдилар. Тинчлик кучлари оқибат натижада уруш кучларини енгади. **(Қарсаклар).**

Тинчлик, демократия ва социализм кучлари яқинда империализм томонидан ташкил қилинган ҳужумга қарши жиддий курашни бошларидан кечирдилар. Бу курашда биз муқаррар ғалаба қозондик. Шу билан бирга биз қимматли сабоқ ҳам олдик. Бу сабоқ шундан иборат бўлдики, Совет Иттифоқи бошчилигида социалистик мамлакатлар бирлигини мустаҳкамлаш социализм иши учун ҳам, шунингдек жаҳондаги мазлум халқларнинг ўз мустақиллиги йўлида олиб бораётган кураши учун ва бутун дунёдаги тинчлик иши учун ҳам зарур муҳим шартдир. **(Қарсаклар).**

Социалистик мамлакатларни коммунизм қуришнинг умумий идеялари ва мақсадлари бирлаштириб турибди. Бу мамлакатлар ўртасидаги ўзаро муносабатлар пролетар интернационализми принциплари асосига қурилиши лозим. Социалистик мамлакатлар мустақил ва суверен давлатлардир, улар ўртасидаги ўзаро муносабатлар миллий тенг ҳуқуқлилик тўғрисидаги марксча-ленинча принципларга мувофиқ бўлиши лозим.

Ўтмишда социалистик мамлакатлар ўртасидаги ўзаро муносабатларда ҳамма нарса ҳам кўнгилдагидек бўлмаган эди. Бироқ, улар ўртасида қардошларча бирлик ва ўзаро ёрдамлашиш муттасил биринчи даражадаги аҳамиятга эга бўлиб келди. Бунда социалистик мамлакатлар ўртасидаги ўзаро муносабатларга алоқадор масалаларнинг ҳаммаси дўстона келишув йўли билан ҳал қилинади. 1956 йил 30 октябрда Совет ҳукумати Совет Иттифоқи билан бошқа социалистик давлатлар ўртасида дўстликни ва ҳамкорликни янада ривожлантириш ва мустаҳкамлаш асослари тўғрисида Декларация эълон қилди. Хитой ҳукумати ҳам Совет ҳукуматининг Декларациясини қувватлаб, 1956 йил 1 ноябрда баёнот эълон қилди. Шундан кейин Совет Иттифоқи Польша, Румыния ва Германия Демократик Республикаси билан музокаралар олиб борди. Баёнотлар эълон қилинди. Беш давлат — Болгария, Венгрия, Руминия, Совет Иттифоқи ва Чехословакия давлатлари бошлиқларининг учрашуви натижасида шу йилнинг бошида эълон қилинган Мурожаат ҳам социалистик давлатларнинг бирлиги асло бўшашмайдиган бирлик эканлигини кўрсатди. Кейинги вақтларда Хитой Халқ Республикаси, Совет Иттифоқи, Германия Демократик Республикаси, Польша ва Венгрия ўртасида музокаралар бўлиб ўтди. Қўшма баёнотлар эълон қилинди ва бундан кейин ҳам яна эълон қилинади. Мана шуларнинг ҳаммаси социалистик мамлакатлар ўртасидаги ўзаро муносабатларни яхшилашда, социалистик мамлакатлар бирлигини янада мустаҳкамлашда ва социалистик мамлакатлар халқларининг империалистик агрессияга қарши курашини кучайтиришда муҳим роль ўйнайди. Империалистларнинг агрессив кучлари шуни яхши биладиларки, социалистик мамлакатлар социалистик лагернинг энг қудратли марказидан четга чиқишлари биланоқ уларни якка-якка қилиб осонлик билан тор-мор келтириш мумкин. Шу сабабли империалистлар советларга қарши пропаганда ўтказмоқ учун бутун кучларини сарф қилмоқдалар. Бу пропаганда яна бир марта муваффақиятсизликка учради, бундан буён ҳам ана шундай муваффақиятсизликка учрайберади. **(Қарсаклар).**

Бизнинг социалистик мамлакатларимиз социализм ишига ўзларининг содиқликлари билан ва социалистик мамлакатлар бирлиги принципига ўзларининг садоқатли бўлишлари билан душманларнинг ёвуз ниятли кирдикорларига қақшатғич зарба берадилар.

Совет Иттифоқи билан Хитойнинг дўстлиги ва бирлиги социалистик давлатлар қудратли бирлигининг муҳим факторидир. Ҳар иккала халқимизнинг дўстлиги ва бирлиги мамлакатларимиздаги 800 миллион аҳолининг туб манфаатлари билан чамбарчас боғланганлар. Шу манфаатларнинг камситилиши бошқа соҳалардаги манфаатларга ҳам таъсир қилади.

Шу сабабли, хитой халқи мамлакатларимизнинг дўстлигини ва бирдамлигини бутун куч билан мустаҳкамлайди ва ривожлантиради. Бизнинг бирлигимиз миллий тенглик ва интернационализмнинг марксча-ленинча принципига асосланади. Бинобарин, бу бирлик абадий ажралмас ва бузилмас бирликдир. **(Қарсаклар).**

Бизларни бир-биримиздан ажрата оладиган куч жаҳонда йўқ. Империалистларнинг ҳар иккала халқимиз бирлигини қўпоришга қаратилган ҳамма кирдикорлари ва қора ниятлари муқаррар барбод бўлади. **(Қарсаклар).**

Азиз ўртоқлар ва дўстлар! Сизларни ишонтириб шуни айтмоқчиманки, биз улуғ совет халқининг хитой халқига бўлган муҳаббат ҳисларини ҳамда Пилюгин, Цилев, Рязанцева ва Булганин ўртоқлар томонидан хитой халқи шаънига айтилган оташин сўзларни 600 миллион хитой халқига топширамиз.

Хитой халқи совет халқининг, совет дўстларининг бераётган мададидан руҳланиб, сизларнинг хитой халқига бўлган муҳаббатингизни ва бераётган ёрдамингизни оқламоқ учун янада кўпроқ ғайрат билан ўқиб ўрганади ва ишлайди. **(Қарсаклар).**

Яшасин Хитой халқининг энг содиқ дўсти бўлган улуғ совет халқи! **(Қарсаклар).**

Яшасин Хитой ва Совет Иттифоқи халқлари ўртасидаги қардошларча дўстлик ва улуғ бирлик! **(Қарсаклар).**

Яшасин Совет Иттифоқи бошчилигидаги социалистик мамлакатларнинг улуғ бирлиги! **(Қарсаклар).**

Яшасин бутун дунё халқларининг бирлиги! **(Қарсаклар).**

Яшасин бутун дунёда тинчлик! **(Узоқ давом этган гулдурос қарсаклар)**

* * *

Ўртоқ Чжоу Энь-лай Президиум аъзолари билан дўстона қўл бериб кўришади. Москва меҳнаткашлари узоқ давом этган қарсаклар билан улуғ хитой халқига, унинг қаҳрамон коммунистик партиясига бўлган самимий муҳаббатларини изҳор қиладилар.

Совет Иттифоқи ва Хитой халқлари ўртасидаги дўстлик шарафига бағишланган митинг ғоят баланд руҳ билан ўтди. Катта Кремль Саройи залида қизғин қарсаклар, «Ура!», «Яшасин марксизм-ленинизм ғалабаси!» деган хитоблар янграйди. (ТАСС).

ЯШАСИН СОВЕТ-ХИТОЙ ДЎСТЛИГИ!

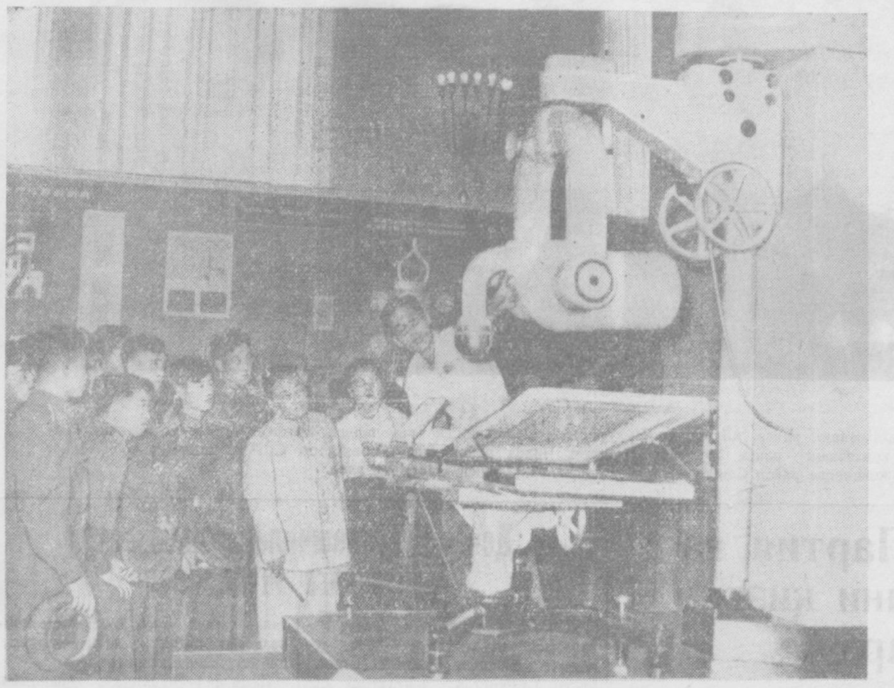

Хитой Халқ Республикасида. Пекинда атом энергиясидан тинч мақсадларда фойдаланишни акс эттирувчи совет илмий-техника виставкаси очилди. Ҳозирги пайтда виставкани келиб кўриш учун 400 мингдан ортиқ киши коллектив заявкалар берди.

Илгариги Женева ва Деҳлида намойиш қилинган бу виставка Пекинда тажриба алмашув мактаби вазифасини ўтамоқда. Пекин виставкаси қўшимча бўлимлар ва янги экспонатлар билан кенгайтирилган.

Ҳозир 150 дан ортиқ киши виставкада доимий ўқишга тортилган. Яқин вақт ичида 1500 киши бу ўқишда қатнашади. Булар орасида илмий ходимлар, олий ўқув юртларининг юқори курс студентлари ва турли касблардаги мутахассислар бор. Булар учун совет мутахассислари лекция, доклад ва мақолалар тайёрлаганлар. Бу материаллар хитой тилида чиқадиган махсус илмий-оммабоп матбуот органларида кенг тарқатилмоқда.

Суратда: томошабинлар шишаларни радиоактив изотоплар билан даволовчи асбобни кўздан кечирмоқдалар.

Цянь Ци-цзе фотоси (Синьхуа агентлиги).

ШАО ЯНЬ-СЯН

ДЎСТЛИК

Биз дўстмиз, бу дўстлик улкан, каттакон,
Фақат байрамдамас, мангу ҳар қачон.
Фақат гулдасталар билдирмас уни,
Ё уни билдирмас шароблар жоми.
О, асло ундаймас!
Бизнинг дўстлигимиз, соямас илдам,
Қуёшли кунда биз кўролсак шудам!
Умумий окопда дўстлашдик сенла,
Умумий қуролла жангларга кирдик.
Биз аниқ ўқ уздик ва қадим чоқдан
Бир мақсад, бир йўлни мустаҳкам тутдик!
Биз — қондошмиз! Қалбни ҳақиқат билан
Маҳкам этган дўстлик сўнгсиздир чиндан.
Биз иссиқ ва совуқ кунларда ҳар дам,
Сен билан иккимиз бир эдик — ҳамдам!
Биз куйлардик, ҳеч ким жим турмасди,
Биз куйлардик, қўшиғимиз бир эди.
Бизни Ленин дўстлаштирди!
Шундай бизнинг иттифоқ,
Бу — дўстликла ҳаётдир мангу порлоқ!

Хитой совғалари

Совет халқлари билан хитой халқи ўртасидаги дўстлик муносабатлари тобора мустаҳкамланмоқда. Ўзбекистон давлат тарих музейига киришингиз билан ўнг томондаги шкафда хитой халқи томонидан совға қилинган экспонатлар кўзга ташланади. Маълумки, бу совғаларни хитойлик олимлар 1953 йилда Тошкентга келганларида Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг олимларига топширган эдилар. Хитойлик дўстларимиз томонидан совға қилинган бу экспонатлар орасида фил суягидан ишланган яхтанинг макети ўзининг нозик ва гўзал қилиб ишланганлиги билан эътиборни тортади. Булардан ташқари музейда сақланаётган хитой совғалари орасида Мао Цзэ-дуннинг фил суягидан ишланган бюсти ҳам бор. Шунингдек клозани ҳамда эмал моддаларидан ишланган тўртта ваза ҳамда лаганлар ҳам ўзининг нафис ва ихчамлилиги билан хитойлик дўстларимизнинг юксак санъатидан далолат беради. Бу ерга хитойлик чеварларнинг қўли билан ипакдан тикилган пролетариатнинг буюк доҳийлари Маркс, Энгельс, Лениннинг портретлари ҳам қўйилган. Хитойлик олимлар томонидан ўзбек олимларига тақдим этилган яна бир муҳим ҳужжат — астрономия фани эришган ютуқларни акс эттиришга бағишланган. Бунда осмон жисмларининг қай тартибда жойлашганлиги тасвирланади.

Ўзбекистон давлат тарих музейида сақланаётган бу хитой совғалари томошабинларда катта таассурот қолдирмоқда. Совет кишилари бу совғалар орқали улуғ хитой халқининг санъати, маданияти билан танишиш имкониятига эга бўлмоқдалар.

Тошкент олий ўқув юртларида хитойлик ёшлар таълим олмоқдалар

В. И. Ленин номидаги Ўрта Осиё Давлат университети, Ўрта Осиё политехника институти, Тошкент ирригация ва қишлоқ хўжалигини механизациялаш инженерлари институтида ҳамда бошқа олий ўқув юртларида Хитой халқ республикасидан келиб таълим олаётган ёшларни учратиш мумкин.

Яқинда Хитойдан яна бир группа студентлар келди. Улар САЗПИ, САГУ ва ирригация институтларига қабул қилиндилар. Шулардан 3 аспирант Тошкент қишлоқ хўжалик институтига қабул қилинди. Бу ёш мутахассислар 5-8 йиллик педагогик ва ишлаб чиқариш стажига эга. Аспирант ўртоқ Сунь Шань-цюнь Ань Хуей вилоятида қишлоқ хўжалиги бошқармасида ишлаган. Ҳозир у машҳур олим-селекционер, профессор А. И. Автономов раҳбарлигида «Пахтани квадрат-уялаб етиштириш агротехникаси» деган диссертация темаси устида ишламоқда.

Аспирантлардан Сунь Цзичжун Ухань қишлоқ хўжалик институтининг дарвинизм, генетика, селекция ва уруғчилик кафедраларида ассистент, Лю Хам-шен Цжензян шаҳридаги ипакчилик илмий-текшириш институтида илмий ходим бўлиб ишлаган. Бу аспирантлар ҳам ўз соҳалари бўйича кандидатлик диссертацияси устида ишламоқдалар. Юқоридаги хитойлик ўртоқларнинг ишлаб чиқариш тажрибасига эга бўлганликлари уларнинг диссертация темаси устида ишлашларини осонлаштираётир.

Икки марта Хитойда бўлган ва хитой тилини мукаммал эгаллаган, рус тили кафедрасининг ўқитувчиси ўртоқ А. К. Лихонос рус тилини ўрганишда аспирантларга яқиндан ёрдам бермоқда.

К. ОРИФХОНОВ.

КЕНГ ЭКРАНЛИ КИНО

Яқинда Пекинда кенг экранли кинофильмларнинг биринчи кўриги бўлиб ўтди. Бунда «Кама дарёси», «Москва», «Бутуниттифоқ қишлоқ хўжалик виставкаси» деган совет хужжатли, рангдор фильмлари кўрсатилди. Шунингдек денгиз чуқурликларининг сирлари ҳақидаги француз рангли илмий-оммабоп фильми ҳам намойиш қилинди.

Ҳозир совет виставкаси биносидаги кинотеатрда кенг экранли фильмни кўрсатиш учун катта тайёргарлик бормоқда. Пекин томошабинлари кенг экран учун суратга олинган бадиий фильмларни 1957 йил май ойида кўрадилар.

Чжоу Ли-бо

ЛАМПОЧКА

(ҲИКОЯ)

Уч ёшли Суй-суй шаҳарда туғилиб, шаҳарда ўсган ва шаҳарда бўладиган нарсаларнигина ўрганган. У ҳечқачон қишлоқда бўлмаган. Суй-суй ҳам ҳамма болалар сингари шўхлик, ўйин-кулгини яхши кўради. Шундай пайтлар ҳам бўладики, йиғлайди, думалоқ юзидан иккита марварид ёш донаси думалаб қолади, сал туриб мундоқ қарабсизки, яна кулиб турибди.

Суй-суй ҳамма болалар сингари аввал ҳеч кўрмаган нарсаларга кўзи тушса, ҳайрон бўлиб қолади. У ҳали кўп нарсаларни кўрмаган, кўрмаганларининг ҳисоб-китоби йўқ, шу вақтгача кўрмаган нарсаларини эндигина пайдо бўлган нарсалар деб ўйлайди. Бундай нарсалар ичида шунақалари ҳам борки, улар бир неча йил, ҳатто бир неча асрдан бери яшайди. Масалан, биз бир куни кечқурун кичиккина орқа ҳовлига чиқдик. Шунда Суй-суй бирдан осмонга қараб, мис баркашдек ярақлаб турган ойни кўриб қолди ва ҳайрон бўлиб мендан сўради:

— Дада, у нима?

— Ой.

Ой ҳисобсиз асрлардан бери борку, Суй-суй эндигина уни билибди!

Бошқа бир куни кечқурун яна ўша орқа ҳовлида ўсган қайрағочнинг баланд шохлари тепасида ой гардишини кўриб қолдик. Суй-суй севиниб:

— Дада, анавини қара! Ойни ёқиб қўйибдилар! — деди. У холасидан электр лампочкасининг ёқиб қўйилишини жуда кўп эшитарди. Мана энди ойни кўриб ҳам худди шундай деб ўйлаяпти: унинг назарида қоронғи тушиши билан кимдир ойнинг ҳам включателини бурайди, у дарров ёнади.

Суй-суй электр лампочкасининг дунёда борлигини ойдан илгари билган. Эҳтимол, ўзининг мурғак кўнглида уни ажойиб қўғирчоқ деб ўйласа. У ҳар куни қоронғи тушиши билан электр лампочкани ёқишни илтимос қилиб қолади. Мабодо холаси ёқиб қолса, «ўзим ёқаман! ўзим ёқаман!» деб қичқиради ва стулга чиқиб, ундан столга ўтадида, жажжигина қўллари билан электрни ўчиради, кейин яна уни ёқади.

Кунлар ўтган сари Суй-суйнинг турмушдан олаётган янги-янги таассуротлари кўпаяборди. Ўтган йили ёзда, менинг ишхонамда кино кўрсатиладиган бўлди. Мен Суй-суйни ҳам олиб бордим. Ҳовли ўртасига тортилган экран қаршисида ўтириб, кўзи ҳар томонга жовдирарди. Шу вақт бирдан ҳовлида электр ўчиб, оппоқ экранда кишилар, ҳайвонлар, уйлар пайдо бўла бошлади. Суй-суй ҳайрон бўлиб, қотиб қолди: анча вақтгача экрандан кўзини олмай, диққат билан томоша қилди, бир қанча вақт ўтгач, ўзини тутиб олиб, кулди, кейин экранда кўринган болага қўлларини силкиб, ўзи билан ўйнашга чақирди. Кинокартинада ҳамма нарсадан унга ёққани бола, қўғирчоқ ва олма бўлди. Ана шу нарсалар экранда кўриниши билан у севинчлари ичига сиғмай қичқирарди:

— Қара! Негр қизи... Қўғирчоқни кўр! Олмалар! Олмалар! — Суй-суй шунақа тўполон қилардики, ёнимизда ўтирганлар унга ўгирилиб қарашга мажбур бўлишарди, уни босишарди:

— Яхшилаб томоша қилу қичқирма, хўпми!

Кино аппаратда нимадир бузилди-ю, сеанс тўхтаб қолди. Ҳовлида электр ёнди. Механик аппаратини қанақа қилиб тузатаётганини кўрсатиш учун Суй-суйни унинг олдига олиб бордим. У аппарат ичида чароқлаб ёниб турган лампочкани кўриб, қувонганидан қичқириб юборди.

Унинг хатти-ҳаракатига қараганда, гўё Суй-суй экранда кўринган кинокартина билан электр лампочка ўртасида жуда яқинлик борлигини тушунгандек ўхшарди. Ана шу кундан бошлаб у электр лампочкага жуда зўр ҳурмат билан қарайдиган бўлиб қолди.

Суй-суй тўрт ёшга тўлишга озгина қолган кунларнинг бирида, сентябрь ойида, биз саёҳат қилгани чиқдик ва бу саёҳатга Суй-суйни ҳам бирга олдик. Икки кеча-кундуз поездда юргандан кейин машинага тушдик. Сайхонлик, тоғ ва дарёларни ўтиб, охири мамлакатимизнинг ғарби-жанубий томонига етиб келдик.

Суй-суй йўл-йўлакай умрида ҳеч кўрмаган нарсалари: ҳовузларни, қўтосларни, Янцзи дарёсининг кўпириб оққан сувларини, улкан пароходларни ва дарёда елкан билан юрадиган кичкина қайиқларни кўрди... Кўрган нарсаларини сўрай бериб энка-тенкамни чиқарди.

Биз жанубий қишлоқда жойлашдик. Бу ерда на электр лампочка, на кино бор эди. Лекин Суй-суй кўрмаган янгиликлар бу ерда ҳам тўлиб-тошиб ётарди.

Келган кунимизоқ Суй-суй стол устида бир қизиқ шиша буюмни кўриб қолди. У буюм икки булоқдан иборат бўлиб, уст томони узунчоқроқ, пасти қориндор эди. Суй-суй ҳайрон бўлиб сўради:

— Дада, бу нима?

— Керосин лампа.

— Керосин лампанинг ичида нима бўлади, сувми?

— Сув эмас, керосин бўлади.

Қўшнилар билан аста-секин таниша бошладик. Кечқурунлари шу яқинда бўлган кооператив хўжаликдаги деҳқонлар суҳбатлашиб ўтиргани бизникига тез-тез келиб турардилар.

Биз биринчи беш йиллик, қишлоқ хўжалигини юксалтириш плани, қишлоқлардаги машина-трактор станциялари, Хуанхе дарёсида, Саньминся дарёсида қурилаётган гидроэлектростанциялар тўғрисида ва шунга ўхшаш бир талай нарсалар тўғрисида суҳбатлашиб ўтирардик. Менинг суҳбатдошларимнинг кўзлари ўз қишлоқларининг порлоқ келажагини ҳозирданоқ аниқ кўриб тургандек қувонч билан тўлиб чақнарди.

Бундай суҳбатларда Суй-суй кўп вақт менинг ёнимда бўларди. Меҳмонлар билан суҳбат қилишга бошладимми, у дарров чопиб келиб тиззамга суялишни, диққат билан қулоқ солишни, баъзан савол беришни сўнгги вақтларда одат қилиб олганди. Биз Суньминся дарасида Хуанхе дарёсига қурилаётган электростанция тўғрисида суҳбатлашганимизда, Суй-суй сўраб қолди:

— Дада, Хуанхе деганинг нима? (Бизнинг поезд Хуанхе дарёсини кечаси ўтгани учун Суй-суй уни кўрмаганди).

— Янцзини кўрдингми?

— Кўрдим.

— Хуанхе ҳам ўшанақа жуда кенг ва катта дарё.

— Хуанхеда электр лампочкалари борми?

Қандай қилиб у шу маҳал электр лампочкани эслаб қолди — билмадим. Эҳтимол, электростанциялар ҳақида гаплашганимиз учун ёдига тушгандир. Суй-суй, албатта, электростанциянинг нималигини билмайди, лекин бу сўз унга танишга ўхшаб туюлган: ахир «электрлампочкаси» ва «электрстанцияси» сўзларида умумийлик бор-да!

Мен унга бундай жавоб бердим:

— Раис Мао «Хуанхе дарёси бизга электр қуввати берсин» деди. Мана энди яқинда Хуанхеда лампочкалар бўлади, бутун мамлакатда электрлампочкалари чароқлаб нур сочади.

— Буерда ҳамми?

Бу ерда? Мана шу қишлоқда? Кўзим столда турган керосин лампага тушди. Мен қатъий қилиб дедим:

— Ҳа, албатта, бу ерда ҳам бўлади! Шундай вақтлар келадики, қишлоқларда ҳам электрлампочка ёнади!

Ҳаммага аёнки, бу келажак узоқ эмас, бу — ўникки йилдан кейин, партия чизиб берган қирқ пунктли «ХХР қишлоқ хўжалигини юксалтириш планининг асосий низоми» рўёбга чиққанда бўлади, ана ўша пайтда Суй-суй ўрта мактабда ўқчётган бўлади, мамлакатимизнинг минг-минглаб қишлоқларида электрлампочкалари пайдо бўлади ва улар ҳаммаёқни чароғон қилади.

Ана ўша вақтда, эҳтимол, қишлоқда туғилиб ўсган болалар ҳам керосин лампанинг нималигини билмаслар ва думалоқ қоринли шиша буюмини кўриб, эҳтимол, улар ҳам ўз ота-оналаридан сўрарлар:

— Бу нима?

Уларнинг сўроғи ҳам шаҳарда туғилган Суй-суйникининг ўзгинаси бўлади.

Русчадан ШУҲРАТ таржимаси.

Халқ Хитойи буюк юксалиш йўлида

Хитойда революцион жанг садолари тинганига кўп бўлгани йўқ, лекин олти юз миллионли қаҳрамон хитой халқи ўз биринчи беш йиллигининг сўнгги йилига қадам қўйди. Янги, социалистик жамият қуриш шавқи-завқи билан тўлиб-тошган хитой меҳнаткашлари халқ хўжалик планида 1957 йил учун мўлжалланган кўп топшириқларни муддатидан илгари бажарди ва ошириб бажарди.

Хитой халқи шаҳар ва қишлоқда социалистик ўзгаришларни амалга ошириш соҳасида айниқса катта ютуқларга эришди. 1956 йилнинг июнь ойи охирида Хитойда 992 минг қишлоқ хўжалик ишлаб чиқариш кооперативи бор эди. Уларга барча деҳқон хонадонларининг 91,7 проценти бирлашган эди, хонадонларнинг 62,6 проценти олий типдаги ишлаб чиқариш кооперативларига бирлашган эди. Ўша вақтда хитой ҳунармандларининг 90 проценти ишлаб чиқариш кооперативларига, капиталистик саноат эса ишлаб чиқарилган маҳсулот қиммати жиҳатидан 99 процент, ишчи ва хизматчилар сони жиҳатидан 98 процент миқдорида давлат-хусусий саноатга айлантирилган эди. Айрим миллий районлардан ташқари, бутун мамлакатда социалистик ишлаб чиқариш муносабатлари ҳукмрон бўлиб қолди. Хитой Коммунистик партиясининг VIII съезди кўрсатиб ўтганидек, Хитойда асосан социалистик ижтимоий тузум барпо этилди. Бу эса тугалланаётган биринчи хитой беш йиллигининг энг муҳим якунидир.

Эндиликда хитой халқи ўз кучғайратини социалистик ишлаб чиқариш муносабатларига мувофиқ келадиган моддий-техника базасини энг қисқа вақт ичида барпо қилишга, илғор ижтимоий тузум билан мамлакатнинг қолоқ ижтимоий ишлаб чиқарувчи кучлари ўртасидаги зиддиятларни енгишга қаратмоқда. Бу вазифани ҳал қилиш учун ҳозирги беш йилликни қўшиб ҳисоблаганда тахминан уч беш йиллик талаб қилинади. Ана шу давр ичида Хитой мукаммал саноат системасига эга бўлган илғор социалистик индустриялашган давлатга айланади, унинг саноати кенгайтирилган қайта ишлаб чиқаришни, халқ хўжалигининг техника реконструкциясини амалга оширишни асосан таъминлай олади ҳамда халқнинг тинмай ўсиб бораётган моддий ва маданий эҳтиёжларини қондира олади.

Иккинчи беш йиллик Хитой Халқ Республикасининг бу тарихий вазифасини амалга ошириш йўлида қўйилган ғоят катта қадам бўлади. Хитой Компартиясининг VIII съезди ўртоқ Чжоу Эньлайнинг докладини муҳокама қилиб, Хитой Халқ Республикаси халқ хўжалигини ривожлантиришнинг 1958-1962 йилларга мўлжалланган иккинчи беш йиллик плани юзасидан таклифларни қабул қилди.

Иккинчи хитой беш йиллигининг асосий вазифалари нималардан иборат?

Хитой Коммунистик партияси VIII съездининг таклифларида кўрсатилганидек, бу вазифалар қуйидагилардан иборат: «1) оғир саноатга асосий эътибор берилгани ҳолда саноат қурилишини бундан буён ҳам давом эттириш, халқ хўжалигининг техника реконструкцияси ишини олға силжитиш, мамлакатимизни социалистик индустриялаш учун мустаҳкам база яратиш; 2) социалистик ўзгаришларни мунтазам равишда тугаллаш, коллектив ва умумхалқ мулкини мустаҳкамлаш ва кенгайтириш; 3) капитал қурилиш ва социалистик ўзгаришларни янада давом эттириш ва тугаллаш асосида саноат, қишлоқ хўжалик ва кустар саноати ишлаб чиқаришини юксалтириш, шунга мувофиқ транспортни ва савдони ривожлантириш; 4) социалистик экономикани ва маданиятни ривожлантириш эҳтиёжларини таъминлаш мақсадида қурилиш учун ҳар тарафлама кадрлар тайёрлаш, илмий-тадқиқот ишларини яхшилаш; 5) саноат ва қишлоқ хўжалик ишлаб чиқаришини ривожлантириш базасида мамлакатнинг мудофаа қувватини мустаҳкамлаш, халқнинг моддий ва маданий турмуши даражасини янада яхшилашни таъминлаш».

Хитойни индустриялашнинг дастлабки пойдевори биринчи беш йилликдаёқ вужудга келтирилмоқда. 1957 йил охиригача мамлакатда лимитдан ортиқ 500 янги ва реконструкция қилинган саноат корхонаси қуриб битказилади. 5500 километр темир йўл излари қурилади ва тикланади.

Иккинчи беш йиллик планнинг марказий вазифаси оғир саноатни устун даражада ривожлантиришдан иборатдир. 1962 йилда бутун хитой саноати (кустарь саноати ҳам) ишлаб чиқарадиган ялпи маҳсулот биринчи беш йиллик планда 1957 йил учун белгиланган даражадан тахминан икки марта кўп бўлади. Иккинчи беш йилликда Совет Иттифоқи ёрдами билан қурилаётган ёки қуриладиган 205 саноат объектининг асосий қисми ишга тушади. Оғир саноатнинг барча энг муҳим тармоқларига тегишли бўлган бу объектлар хитой индустриясининг пойдеворига қўшилади.

Бутун йирик саноат қурилиши электроэнергетика ва металлургия корхоналари атрофида ривожланиб боради. Хитойда иккинчи беш йилликда бир неча янги энергия системалари барпо қилишга киришилади. Бу системалар 1962 йилда 40-43 миллиард киловатт-соат электр қуввати ҳосил қилиш имкониятини беради. 1961-1962 йиллардаёқ қудратли Хуанхэ дарёсининг сувлари ўз кучини Саньминься ва Люцзяси даралари районидаги гигант электростанциялар турбиналарига бера бошлайди.

Хитойнинг гуркираб ривожланаётган саноати учун жуда кўп пўлат, чўян, рангли металл керак. Шунинг учун ҳам металлургия, айниқса, қора металлургия биринчи беш йилликда юксак суръатлар билан ривожланди, иккинчи беш йилликда ҳам жуда тез суръатлар билан ривожланади. Буни қуйидаги рақамлардан кўриш мумкин. Хитой 1952 йилда 1 миллион 350 минг тонна пўлат ишлаб чиқарди. Бу миқдор мамлакатда халқ ҳокимияти ўрнатилганига қадар ишлаб чиқариш энг юксак даражада бўлган даврдагидан қарийб бир ярим марта кўпдир. 1957 йилда мамлакатнинг пўлат эритувчи печлари 1952 йилдагига қараганда 3 мартадан кўпроқ металл беради. Иккинчи беш йилликнинг охирига бориб Хитой Халқ Республикасида пўлат ишлаб чиқариш 10,5-12 миллион тоннага етади, яъни биринчи беш йиллик бошидаги даражадан 7,5-9 марта ортади.

Металлургияни ривожлантириш асосида иккинчи беш йилликда оғир индустриянинг юраги ҳисобланган машинасозлик айниқса кўп ривожланади. Хитой биринчи беш йиллик планда 1957 йил учун мўлжалланган даражага қараганда металлургия ускуналарини ва металл қирқувчи станокларни 4-5 марта ҳамда генератор ускуналарни 8-9 марта кўп ишлаб чиқаради.

Иккинчи беш йилликда саноатнинг орқада қолаётган тармоқларида — нефть, химия, радиотехника саноатидаги қурилиш ишлари, шунингдек атом энергиясидан тинч мақсадларда фойдаланиш соҳасидаги қурилиш ишлари кенг кўлам олади.

Мамлакатда иккинчи беш йиллик мобайнида тахминан 8-9 минг километр темир йўл ва 15-18 минг километр тош йўл қурилади. Пекиндан Москвага энг қисқа йўлдан — Синьцзян ва Ўрта Осиё орқали ўтадиган темир йўлдан бориш мумкин бўлади. Бу йўлни Совет Иттифоқи ва Хитой биргаликда қурмоқдалар. Бу йўл икки улуғ халқнинг дўстлик, бузилмас қардошлик йўли бўлиб қолади.

Халқнинг турмушини ҳар тарафлама яхшилаш тўғрисида коммунистик партия ва халқ ҳукумати тинмай ғамхўрлик қилмоқдалар. Шунинг учун ҳам, мамлакатнинг реал имкониятларини, ҳозирги куннинг талаблари ва келгусидаги вазифаларни эътиборга олиб, Хитой Коммунистик партиясининг VIII съезди иккинчи беш йилликда енгил ва озиқ-овқат саноатида ишлаб чиқаришни анча кўпайтиришни мўлжаллади. Жумладан, 1962 йилда Хитойда планда 1957 йил учун мўлжалланган даражага қараганда қанд икки мартадан кўпроқ, ўсимлик мойи қарийб икки марта, ип газлама 45-60 процент кўп ишлаб чиқарилади.

Иккинчи беш йиллик охирига бориб қишлоқ хўжалиги ялпи маҳсулоти 1957 йил учун белгиланган план топшириғига қараганда тахминан 35 процент ортади.

Ғалла етиштиришни ҳар тарафлама кўпайтириш қишлоқ хўжалиги соҳасидаги марказий масала бўлиб қолаверади. Айни вақтда иккинчи беш йилликда техника экинлари (айниқса пахта) ўстиришга, чорвачиликни, балиқчиликни, ўрмончиликни ривожлантиришга ҳамда деҳқонларнинг томорқа хўжалигига кўп эътибор берилади. Беш йил ичида ғалла етиштиришни тахминан 38 процент, пахта етиштиришни 50 процент, дуккакли экинлар ҳосили етиштиришни 13 процент кўпайтириш кўзда тутилади. Йирик қорамол 16,4 миллион, отлар 2,7 миллион, майда қорамол 57 миллион, чўчқалар 111,7 миллион бош кўпаяди. Қишлоқ хўжалик ишлаб чиқаришидаги ўсиш асосан экинлар ҳосилдорлигининг кўпайиши ҳисобига бўлади.

Иккинчи беш йиллик Хитой қишлоқ хўжалигининг чуқур техника реконструкциясини бошлаб беради.

Хитой саноатидаги ва қишлоқ хўжалигидаги ишлаб чиқариш кўлами фақат капитал қурилиш ҳисобигагина кўпайиб бормай, шунингдек социалистик ўзгаришларни янада амалга ошириш ва тугаллаш натижасида ҳам ортиб боради: аралаш давлат-хусусий саноат ва савдо корхоналари секин-аста умумхалқ мулки бўлиб қолади, ярим социалистик қишлоқ хўжалик ишлаб чиқариш кооперативлари социалистик қишлоқ хўжалик ишлаб чиқариш кооперативларига айланади.

Саноат ва қишлоқ хўжалик ишлаб чиқаришининг ўсиб бориши натижасида 1962 йилда Хитой Халқ Республикасининг миллий даромади 1957 йилдагига қараганда 50 процент ортиқ бўлади. Шу асосда Хитой халқларининг моддий ва маданий турмуш даражаси анча ўсади. Иккинчи беш йиллик мобайнида ишчи ва хизматчиларнинг иш ҳақи 25-30 процент кўпаяди, уларнинг уй-жой шароити, маиший хизмат, меҳнатни муҳофаза қилиш яхшиланади, социал страхование қилиш кенгаяди. Ишчи ва хизматчилар сони 6-7 миллион кишига кўпаяди. шаҳарларда ишсизлик тугатилади. Деҳқонларнинг даромадлари тахминан 20-30 процент кўпаяди ҳамда кустар-ҳунармандчилик кооперативлари аъзоларининг даромадлари ҳам анча кўпаяди. Хитой Коммунистик партияси VIII съездининг таклифларида маданий қурилиш масалаларига катта эътибор берилган. Жумладан, съезд катта ёшли аҳоли ўртасидаги саводсизликни тугатиш ҳамда халқ маорифини ривожлантириш зарур эканлигини уқтириб ўтди.

Хўжалик қурилиши планларини амалга ошириш учун кўпсонли мутахассис кадрлар ва ҳар тарафлама ривожланган илғор фан керак бўлади. 1962 йилда Хитой олий ўқув юртларида тахминан 850 минг киши таълим олади. Бу миқдор планда 1957 йил учун мўлжалланган даражадан қарийб икки марта кўпдир. Иккинчи беш йилликда хитой олимлари атом энергиясидан фойдаланиш, электроника, автоматика соҳасидаги тадқиқотларни жуда кенгайтирадилар. Буларнинг ҳаммаси хитой фанини ҳозирги замон жаҳон фани даражасига кўтаради.

Хитой Коммунистик партиясининг VIII съезди иккинчи беш йилликнинг улугвор вазифаларини белгилаб бериб, давлат аппаратини ҳамда халқ хўжалигига раҳбарлик қилиш методларини такомиллаштириш зарур эканлигини кўрсатиб ўтди.

Хитой Коммунистик партияси VIII съездининг таклифларида Хитойдаги социалистик қурилиш муваффақиятлари социалистик лагернинг бошқа мамлакатлари билан ҳамкорлик қилишга кўп жиҳатдан боғлиқ эканлиги, Хитой Халқ Республикаси бундан буён ҳам Совет Иттифоқи ва халқ демократияси мамлакатлари билан ўзаро иқтисодий, сиёсий ва маданий алоқаларни мустаҳкамлаши ва кенгайтириши зарур эканлиги кўрсатиб ўтилди.

Бошқа барча социалистик мамлакатлар сингари халқ Хитойи ҳам бутун дунёда тинчликнинг қатъий тарафдоридир, у турли ижтимоий тузумдаги мамлакатлар ўртасида ҳамкорликни ривожлантириш тарафдоридир. Хитой Халқ Республикаси иккинчи беш йилликда ҳам социалистик бўлмаган барча давлатлар билан, айниқса Осиё ва Африка мамлакатлари билан тенг ҳуқуқлилик ва томонлар учун фойдали бўлган асосда иқтисодий ва маданий алоқаларни ривожлантиришга илгаригидек ҳаракат қилади.

Иккинчи беш йилликда тинч қурилишнинг Хитой Коммунистик партияси белгилаб берган улугвор программаси ўз баҳодирона ижодий кучларини кундан-кунга тўлароқ намоён қилаётган хитой халқи томонидан бажарилади, бунга шубҳа йўқ.

А. ГРИГОРЬЕВ.

СССР Олий Совети Президиумида

Пахтачиликни ривожлантиришда эришган муваффақиятлари, чигит экиш ва ғўзани парвариш қилиш соҳасида янги прогрессив методларни ишлаб чиқиш ҳамда жорий этиш ишида ташаббускорлик кўрсатганликлари, муттасил юқори ҳосил олганликлари, пахтанинг юқори сифатли ингичка толали сортларини етиштирганликлари, ирригация иншоотлари қуриш соҳасида катта ишлар қилганликлари учун ва 1956 йилда пахта тайёрлаш давлат планини муваффақиятли бажарганликлари учун СССР Олий Совети Президиуми **Тожикистон ССР**нинг колхозчилари, МТС ва совхоз ходимлари, қишлоқ хўжалик мутахассислари, партия совет касаба союз ва комсомол ходимларидан катта группасини орден ва медаллар билан мукофотлади.

Ҳаммаси бўлиб 2.966 киши мукофотланди, шундан 121 киши Ленин ордени билан, 480 киши Меҳнат Қизил Байроқ ордени билан, 874 киши «Ҳурмат Белгиси» ордени билан, 1.491 киши «Шавкатли меҳнат учун» ва «Меҳнатда ўрнак кўрсатганлик учун» медаллари билан мукофотланди.

Пахтачиликни ривожлантириш ишида айниқса катта муваффақиятларга эришганликлари, пахта етиштириш соҳасидаги фан ютуқларини ва илғор тажрибаларини кенг қўллаганликлари ҳамда пахтадан юқори ҳосил олганликлари учун республиканинг колхозчилари, МТС ходимлари, партия ва совет ходимларидан 49 кишига Социалистик Меҳнат Қаҳрамони унвони берилди.

Социалистик Меҳнат Қаҳрамонлари Саидхўжа Ўринхўжаев ва Карим Исмоилов ўртоқлар иккинчи «Ўроқ ва Болға» олтин медали билан мукофотландилар. (ТАСС).

Ўртоқ В. М. Молотов Воронежга келди

ВОРОНЕЖ, 17 январь. (ТАСС). КПСС Марказий Комитети Президиумининг аъзоси, СССР Министрлар Советти Раисининг биринчи ўринбосари В. М. Молотов Воронеж областига Ленин ордени топшириш учун бугун бу ерга келди.

Вокзалда ўртоқ В. М. Молотовни Воронеж область партия комитетининг биринчи секретари А. М. Школьников, область ижроия комитетининг раиси В. Н. Корнеев, шаҳар партия комитетининг биринчи секретари А. А. Королев, партия, совет ва жамоат ташкилотларининг вакиллари кутиб олдилар.

Ўртоқ В. М. Молотов область раҳбарлари билан биргаликда Семилуки районидаги Хрушчев номли ва Молотов номли колхозларни бориб кўрди.

Ўртоқ В. М. Молотов Хрушчев номли колхозда правление аъзолари ва колхозчилар билан узоқ суҳбатлашди, колхоз аъзоларининг хўжалик фаолияти ва турмуши билан қизиқди.

Ўртоқ В. М. Молотов колхозчиларнинг бир қанча саволларига жавоб қайтарди; сўнгра чорвачилик фермаларини кўздан кечирди, илғор чўчқабоқар Н. Н. Нестерованинг уйига борди. Н. Н. Нестерова ўртоқ В. М. Молотовни ва у билан бирга келган область раҳбарларини меҳмон қилди.

Молотов номли колхозда колхоз раиси Д. П. Горин меҳмонларга колхозда ўтган йил маккажўхоридан ва сабзавот экинларидан мўл ҳосил олинганлигини айтди.

Ўртоқ В. М. Молотов тўплангандарга ҳозирги халқаро вазият ҳақида гапириб берди. Колхозчилар бу суҳбат учун ўртоқ В. М. Молотовга самимий ташаккур айтдилар.

Ўртоқ В. М. Молотов ва унинг ҳамроҳлари Семилуки МТСига ҳам бордилар, у ерда экиш ишларига техникани тайёрлашнинг қандай бораётганлиги билан ва коллективнинг ҳаёти билан танишдилар.

Қардош республикаларда бўладиган тантаналарда қатнашадиган делегациялар жўнаб кетди

Тожикистон ва Туркманистонга Ленин ордени топширилиши муносабати билан бўладиган тантаналарда қатнашиш учун Ўзбекистон меҳнаткашларининг делегациялари шу республикаларга жўнаб кетдилар.

Тожикистонга жўнаб кетган делегацияга Ўзбекистон ССР Министрлар Советининг раиси С. К. Камолов бошчилик қилади. Бу делегация составида Сурхондарё область ижроия комитетининг раиси К. Ёқубжонов, Боёвут районидаги Молотов номли колхознинг раиси, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Т. Латипов, Андижон область Ленин районидаги биринчи МТС директори, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони М. Мақсудов, Денов районидаги Сталин номли колхознинг раиси Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Б. Юсупов, Когон район партия комитетининг секретари С. Жумаевлар бор.

Ўзбекистон КП Марказий Комитетининг секретари З. Р. Раҳимбобоева (делегация раҳбари), Ўзбекистон ССР Фанлар академияси президиумининг аъзоси В. Е. Еременко, Пастдарғом районидаги Чкалов номли колхоз раиси, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Д. Юсупов, Оржоникидзе район партия комитетининг секретари, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони К. Тошпўлатова, Китоб районидаги Калинин номли колхознинг звено бошлиғи, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони А. Абдураҳмоновлар Ашхободга жўнаб кетдилар. (ЎзТАГ).

Тожикистон қишлоқ хўжалик ходимларининг республика съезди

СТАЛИНОБОД, 17 январь. (ТАСС). Тожик опера ва балет театрида қишлоқ хўжалик ходимларининг республика съезди очилди. Тожикистоннинг ҳамма томонларидан съездга мингдан ортиқ делегат — деҳқончилик, чорвачилик соҳасида ишлаётган меҳнаткашлар, қишлоқ хўжалик мутахассислари, илмий ходимлари, область ва район партия ҳамда совет ташкилотлари ходимлари келдилар.

Съездда қардош Ўзбекистон, Қозоғистон, Қирғизистон, Туркманистон, Арманистон ва Озарбайжон республикаларидан меҳмонлар қатнашмоқда.

Тожикистон ССР Олий Совети Президиумининг раиси М. Раҳматов съездни очаётиб сўзлаган қисқача кириш нутқида Коммунистик партия ва Совет ҳукумати республика қишлоқ хўжалик ходимларининг ватанпарварлик билан қилган меҳнат ва кўрсатган ғайратларига юксак баҳо бериб, Тожикистонни Ленин ордени билан мукофотлаганликларини кўрсатиб ўтди. М. Раҳматов қардош иттифоқчи республикалардан келган меҳмонларни самимий табриклади. У Ватанимиз халқларининг буюк куч-ғайрати ва бузилмас дўстлиги тўғрисида сўзлади.

Тожикистон ССР Министрлар Советининг Раиси Н. Додхудоев ўтган йилдаги иш якунлари тўғрисида, республиканинг қишлоқ хўжалигини янада ривожлантириш вазифалари ҳақида доклад қилди.

Съезд ўз ишини давом эттирмоқда.

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумида

1957 йил 18 январда Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг раиси Ш. Р. Рашидов мукофотланганларнинг катта бир группасига орден ва медаллар топширди.

СССР Олий Совети Президиумининг 1957 йил 11 январдаги фармони ўқиб эшиттирилгандан кейин «Узбексельмаш» заводининг директори В. Н. Стикайло, «Ташстекстильмаш» заводининг слесари Ҳ. Лутфуллаев, Тошкент шаҳар Марказий районидаги 110-ўрта мактабнинг директори Е. Ф. Ермолаева ўртоқларга Ленин ордени топширилди. Меҳнат Қизил Байроқ орденини Ўзбекистон КП Тошкент шаҳар Октябрь район комитетининг биринчи секретари Ш. И. Исломов, Ворошилов номли «Ташсельмаш» заводининг сверловшчицаси Н. Т. Селезнева ва бошқа ўртоқлар олдилар.

Орден ва медаллар топширилиб бўлгач ўртоқ Ш. Р. Рашидов мукофотланганларни қизғин табриклади ва Тошкент шаҳрининг меҳнаткашлари Ўзбекистон саноати ва қишлоқ хўжалигини ривожлантиришда бундан кейин ҳам актив қатнашадилар деб ишонч билдирди.

110-мактабнинг директори Е. Ф. Ермолаева, «Ўзбекистон рассоми» артели правлениесининг раиси Ғоибжонова, «Узбексельмаш» заводининг мастери А. Д. Василенко ўртоқлар мукофотланганлар номидан гапириб, олий мукофот учун Коммунистик партия ва Совет ҳукуматига чин юракдан раҳмат айтдилар.

СОЦИАЛИСТИК МЕҲНАТ ҚАҲРАМОНЛАРИ

Суратда (чапдан ўнгга): Бекобод районидаги Дзержинский номли колхознинг раиси **Абдуқодир Шукуралиев**, Оржоникидзе районидаги Хрушчев номли колхознинг бригада бошлиғи **Тўхта Абдуллаева**, Боёвут районидаги Молотов номли колхознинг раиси **Турсунбой Латипов**, Чиноз районидаги «Ўзбекистон ССР 30 йиллиги» колхозининг бригада бошлиғи **Жупарой Умарова**, меҳнаткашлар депутатлари Оржоникидзе район Совети ижроия комитетининг раиси **Ориф Афзалов**.

Қишлоқ меҳнаткашлари Партия ва Ҳукуматимиз Мурожаатини қизғин маъқулламоқдалар

☆

Ҳосил янада мўл бўлади

КПСС Марказий Комитети ва СССР Министрлар Советининг Мурожаатида экинлар ҳосили, чорвачиликнинг маҳсулдорлигини ошириш асосий вазифа қилиб қўйилади. Бригадамиз аъзолари пахта ҳосилини йилдан-йилга кўпайтирмоқдалар. Масалан, ўтган йил 110 гектар ернинг ҳар гектаридан давлатга 41,5 центнердан пахта топширдик. Ўртоқ Ҳаким Йўлдошев бошлиқ звено аъзолари тўқайдан очилган янги ернинг ҳар гектаридан, ҳатто 42 центнердан ҳосил олди.

Бизнинг муттасил юқори ҳосил етиштираётганлигимизга ғўзани квадрат-уялаб ўстиришимиз, механизациядан унумли фойдаланишимиз катта ёрдам бераётир.

Партия ва ҳукуматимиз менинг пахтачиликни ривожлантириш соҳасидаги ишимни юксак баҳоладилар. Менга Социалистик Меҳнат Қаҳрамони унвони берилди. Олий мукофот фақат менга эмас, балки бригадамизнинг бутун аъзоларига ҳам тегишли. Шунинг учун жона-жон Коммунистик партия ва Совет ҳукуматимиздан гоят миннатдормиз. Бригадамиз аъзолари Мурожаатни баланд руҳ билан ўқиб, пахта ҳосилини янада ошириш учун белни маҳкам боғладилар. Барча ерларимиз шудгор қилиб қўйилган. Минерал ва маҳаллий ўғит тайёрланмоқда. Ариқ-зовурларни тозалаш ва кўклам учун зарур тайёргарлик ишлари қизғин бораётир.

Ҳ. ҚОДИРОВ,
Пискент районидаги Калинин номли колхознинг бригада бошлиғи, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони.

Пахта ҳосилини тинмай оширамиз

1955 йилда колхозимизда 450 гектар пахта майдонининг ҳар гектаридан давлатга 17 центнердан пахта топшириб, йиллик планни ошириб бажарган эдик. Аммо бу муваффақият колхозимиз аъзоларини қаноатлантиралмас эди. Чунки, астойдил меҳнат қилган айрим бригадаларимизнинг ютуқлари бизнинг шароитимизда ҳам ҳосилни тинмай ошириб боришнинг чегараси йўқ эканлигини кўрсатган эди.

1956 йилда янги, прогрессив методларни дадиллик билан қўлланиб, барча майдонларда ғўзани торқаторлаб ва квадрат-уялаб ўстирдик. Шу билан бирга ғўза парвариши давридаги барча ишлар белгиланган агротехника муддатларида сифатли ўтказилди. Ишимизнинг натижаси ёмон бўлмади. Ўтган йили ҳар гектар ердан давлатга 24.7 центнердан пахта топширдик. М. Ёдгоров, Қ. Ғиёсов ўртоқлар бошлиқ бригадаларда эса олинган ҳосил 27-28 центнерданга етди.

Партия ва ҳукуматнинг биз, қишлоқ хўжалик меҳнаткашларига қарата чиқарган Мурожаати колхозимиз аъзоларини ҳалол меҳнатга янада илҳомлантириб юборди. Улар пахтанинг ялпи ҳосилини ўтган йилгига нисбатан 3-4 центнерданга ошириш учун курашмоқдалар. Ҳозир улар далага маҳаллий ўғит чиқариш, ариқ ва зовурларни тозалаш, қишлоқ хўжалик асбоб-ускуналарини ремонтдан чиқариб, мавсумга тахт қилиб қўйиш ишларини намунали олиб бораётирлар.

У. УМАРОВ,
Бўстонлиқ районидаги Молотов номли колхознинг раиси.

☆ ☆ ☆

Мурожаатга амалий иш билан жавоб берамиз

Мен 25 йилдан бери раислик қилиб келаётган «Ленинобод» колхозида дастлаб 1931 йилда 100 гектар ерга чигит экилиб ҳар гектар ердан 5 центнердан ҳосил олинган эди. Партия ва ҳукуматимиз бизга доим ғамхўрлик қилиб келмоқдалар. Колхозимиз кўплаб қишлоқ хўжалик машиналари, минерал ўғит ва ҳоказолар билан таъмин этилиб турибди. Қўриқ ерларни ўзлаштириб сув чиқардик, пахта майдонлари кенгайиб, ҳосил ҳам муттасил ошди.

1956 йилга келганда колхозда пахта майдони 673 гектарга етди, ҳар гектар ердан 32,2 центнердан ҳосил етиштирилди. А. Рустамов, Ҳ. Туратов ўртоқлар бошлиқ бригадалар гектаридан 38 центнердан ортиқ ҳосил олдилар.

Бизнинг пахтадан мўл ҳосил олишимизнинг сабабларидан бири, колхозда 9 далалик алмашлаб экиш жорий қилинганлигидир. Бу, ерларимиз унумдорлигини ошириб, муттасил мўл ҳосил етиштириш учун асос бўлаётир. Иккинчидан, кейинги икки йил давомида чигитни квадрат-уялаб, торқаторлаб экаётирмиз. 1956 йилда ҳам 673 гектар пахта майдонидан 560 гектарига чигит 60х60, 50х50 ва 60х45 схемаси билан экилди. Бу ҳосилни ошириш учун катта омил бўлаётир.

Колхозчиларимиз партия ва ҳукуматимизнинг мамлакатимиз колхозчилари, совхоз, МТС ишчиларига ва барча қишлоқ хўжалик ходимларига қарата чиқарган Мурожаатини зўр қониқиш билан кутиб олдилар. Пахтакорларимиз ва чорвадорларимиз партия ва ҳукуматимизнинг бу чақириғига жавобан ҳосилни янада ошириб, меҳнат соҳасида янги ғалабаларга эришиш учун курашни бошлаб юбордилар.

М. ЮНУСОВ,
Оққўрғон районидаги «Ленинобод» колхозининг раиси, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони.

Бригада аъзоларининг аҳди

Колхозимиз аъзолари партия ва ҳукуматимизнинг барча қишлоқ хўжалик меҳнаткашларига қарата чиқарган Мурожаатини зўр қониқиш билан кутиб олдилар. Мурожаат бизни чорвачиликни ривожлантириш, унинг маҳсулдорлигини ошириш, шунингдек қишлоқ хўжалиги экинларидан олинадиган ҳосилни тинмай ошира боришга чақиради.

Мен бошлиқ бригада аъзолари 1956 йилда пахта майдонини 120 гектарга кенгайтириб, шундан 80 гектарига квадрат-уялаб чигит экан эдилар. Ғўза парвариши даврида моҳир универсалчи ўртоқ Т. Ҳазратқулов бригадамиз аъзолари билан бир сафда туриб меҳнат қилди. У, ғўзаларни 6 марта узунасига, 3 марта кўндалангига сифатли культивациядан чиқарди, мўл ҳосил тўплашда бизга катта ёрдам берди.

Ердаги ҳосил батамом йиғиштириб олингандан кейин ғўзалари оддий усулда ўстирилган ерларга қараганда квадрат-уялаб ўстирилган ерларнинг ҳосили 8 центнерданга ошганлиги маълум бўлди. Бригадамиз аъзолари ўтган йили ҳар гектар ердан давлатга 41,6 центнердан пахта топширдилар.

Партия ва ҳукуматимизнинг Мурожаатидан руҳланган бригадамиз аъзолари бу йил пахта ҳосилини ўтган йилдагига нисбатан 3-4 центнерданга ошириш учун ҳозирдан бошлаб кўклам тараддудини кўрмоқдалар. Етарли миқдорда минерал ва маҳаллий ўғит солинган пахта майдонларимизни шудгорлаб бўлдик. Биз бу йил ҳамма еримизга квадрат-уялаб чигит экишни планлаштирдик. Бу эса пахта ҳосилини оширишда муҳим роль ўйнайди. Ҳозир кўклам экиш кампаниясини муваффақиятли ўтказиш мақсадида ташкил этилган агротехника машғулотларига қатнашмоқдамиз.

Бригадамиз аъзолари далага кўплаб маҳаллий ўғит чиқариш, ариқ ва зовурларни тозалашни ўз вақтида ўтказиш учун курашмоқдалар.

О. ОТАҚУЛОВ.
Гулистон районидаги Крупская номли колхознинг бригада бошлиғи.

Мурожаат механизаторлар ғайратини янада оширди

Тошкент районидаги 1-МТС механизаторлари партия ва ҳукуматимизнинг барча қишлоқ хўжалик меҳнаткашларига қарата чиқарган Мурожаатини якдиллик билан маъқулламоқдалар. МТСнинг ҳар бир тракторчиси ўз зиммасига конкрет ва оширилган мажбурият олиб, бу мажбуриятни шараф билан бажариш учун астойдил курашмоқдалар.

Механизаторлар барча чопиқ тракторларини 20 январгача, ҳайдов тракторларини эса 13 февралдан кечикмай тўла ва сифатли ремонтдан чиқаришга қарор қилдилар. Ёқубов, Юсупов, Раҳмонбеков ўртоқлар бошлиқ трактор бригадаларининг механизаторлари ана шу мақсад билан бошқа трактор бригадаларини социалистик мусобақага чақирдилар. Улар ўзлари хизмат қилаётган колхозлардаги қишлоқ хўжалик машиналарини ҳам 10-15 кун ичида ремонтдан чиқариб, кўклам экиш кампаниясига тайёрланмоқдалар. Ҳозир илғор механизаторлар ремонт юзасидан берилган графикни ҳар куни ошириб бажариб, яхши натижаларга эришаётирлар.

МТСда ремонт бўйича 7 узел ташкил қилинди. Механизаторлардан Алимов, Акромов ўртоқлар мотор группасида намунали ишлаб, юқори меҳнат унумига эришмоқдалар. Слесарь Мамутов, темирчи Осин ўртоқлар ҳам кунлик нормаларини 150-170 процентдан адо этаётирлар.

МТС дирекцияси устахонага двигатель ўрнатиб, уни ишга туширди. Электр қуввати темирчилик, сварка ишларини жадал усул билан бажариш имкониятини бермоқда.

МТС механизаторларининг мақсади битта. У ҳам бўлса, партия ва ҳукуматимизнинг қишлоқ хўжалик маҳсулотлари етиштиришни янада кўпайтириш ҳақидаги Мурожаатига жавобан фидокорона меҳнат қилиб, умумхалқ курашига муносиб ҳисса қўшишдир.

Ш. КУЗАНБОЕВ.

Декада қатнашчилари Ўзбекистон пойтахтига жўнадилар

НУКУС, 18 январь. (ЎзТАГ). Қорақалпоқ санъати ва адабиёти декадаси қатнашчиларидан 250 киши бугун Ўзбекистон пойтахтига жўнаб кетди. Қорақалпоқ халқининг вакиллари орасида артистлар, композиторлар, рассомлар, музикачилар, ёзувчилар, халқ ижодиёти усталари бор. Декада Ўзбекистон меҳнаткашларига қорақалпоқ миллий санъати ва адабиётини ривожлантиришдаги муваффақиятларини намойиш қилиб кўрсатади.

Қорақалпоғистон АССР маданият министри М. А. Матназаров ЎзТАГ мухбири билан суҳбатда қуйидагиларни айтди:

— Театр санъати декада программасида анча катта ўринни олади. Станиславский номидаги Қорақалпоғистон давлат театри Тошкентдаги Навоий номли, Муқимий номли театрларнинг саҳналарида драматурглар Ж. Оймурзаев ва Т. Оллоназаров томонидан композиторлар А. Султонов ва Ф. Назаров билан ҳамкорликда яратилган «Равшан» музикали драмасини, С. Хўжаниёзовнинг «Севмаганга суйканма» деган комедиясини, А. Бегимов ва Т. Оллоназаровнинг «Ошиқ Ғариб» пьесасини кўрсатади. Рус классикларидан А. Н. Островскийнинг «Камбағаллик айб эмас» деган пьесаси кўрсатилади.

Ўзбекистон пойтахти меҳнаткашлари қорақалпоқ халқининг музика ва рақс ижодиёти билан танишадилар. Декада кунлари театрларда ва клубларда Қорақалпоғистон филармониясининг, радиоинформация бошқармасининг артистларидан ва бадиий ҳаваскорлик тўгаракларидаги энг яхши қатнашчилардан тузилган саксон кишилик хор коллективи концертлар беради.

Хор коллективининг репертуарида партия тўғрисидаги, Ватан тўғрисидаги, ёшлар тўғрисидаги ашулалар ҳамда Қорақалпоғистон композиторларининг ва халқ созандаларининг бошқа асарлари бор.

Яқинда республикада қорақалпоқ халқ Реконструкция қилинган чолғу асбоблари оркестри тузилди. Бу оркестрнинг репертуарида халқ куйлари, қорақалпоқ рапсодияси, рус классик музикасининг асарлари бор.

Оммавий ва якка халқ рақслари орасида «Қорақалпоқ тўй рақси», «Балиқчилар», «Пахта», «Амударё», «Хоразм халқ сайли», «Рус ёшлари рақси», қорақалпоқча лапарлар, шунингдек ўзбекча, қозоқча, туркманча лапарлар ва бошқа рақслар бор.

Солистлар Ўзбекистон ССР ва Қорақалпоғистон АССР халқ артистлари А. Шомуродова, Т. Раҳмонова, Қорақалпоғистон халқ артисти А. Собирова, республикада хизмат кўрсатган артистлар Г. Шерозиева, Т. Матёқубова, Ф. Бекбулатова, А. Отамуродова, халқ ҳофизи Қиёс Жиров, Аяет Бақси Тариҳов ва бошқалар ўзларининг хилма-хил репертуарлари билан концерт берадилар.

Тошкентда қорақалпоқ тасвирий санъати виставкаси очилади: Бу виставкада сураткашлик, графика, ҳайкалтарошлик асарлари кўрсатилади. Халқ ижодиёти бўлимида миллий кийимларнинг, гиламларнинг, мегалга, ёғочга ўйиб солинган нақшларнинг хилма-хил ажойиб намуналари кўргазмага қўйилади.

Қорақалпоғистон ёзувчилари, шоирлари ва халқ бахшилари клубларга ва маданият саройларига бориб китобхонлар билан учрашадилар, ўз ижодлари билан уларни таништирадилар. Ёзувчилар, композиторлар ва рассомлар союзларида декадага тақдим этилган санъат ва адабиёт асарлари жамоатчилик иштироки билан муҳокама қилинади. (ЎзТАГ).

„Муштум“ журналининг махсус сони

«Муштум»нинг «Муштум қурултойда» деган махсус сони босилиб чиқди. Бу сон республика пахтакорларининг шодиёнасига бағишлаб чизилган катта сурат билан бошланади.

Журналда республикамизда мўл пахта ҳосили етиштирган, мавсумда кўп миқдорда «оқ олтин» тайёрлаб, донг таратган теримчилар, механик-ҳайдовчилар ва колхоз раҳбарларидан Чинни Шаропова, Сатторхон Сарибоев, Шомурод Мусаев, Ҳамроқул Турсунқулов, Бозорбой Отақулов, Иброҳим Бакиров, Ғанишер Юнусов ва Ҳасанбой Соибобоевларнинг портретлари ва уларга атаб ўртоқлик ҳазили босилган.

Бундан ташқари, журналда қишлоқ хўжалигида эскиликка қарши курашда янги методнинг ғалабаси, прогрессив ташаббусларнинг консерватизмга қарши курашдаги ғалабасини тасвирловчи, шунингдек чорва қишловини ўтказишга бепарво қараётган айрим раҳбарларнинг ярамас ишларини кўрсатувчи карикатуралар ҳам берилган.

Редактор З. ЕСЕНБОЕВ.

ТЕАТРЛАРДА:

НАВОИЙ НОМЛИ ТЕАТРДА — 19/I да **Пиковая дама**, 20/I да кундуз **Евгений Онегин**, кечқурун **Оққуш кўли**.

МУҚИМИЙ НОМЛИ ТЕАТРДА — 19/I да **Тоҳир ва Зуҳра** 20/I да кундуз **Фарҳод ва Ширин**, кечқурун **Азиз ва Санам**.

ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ЦИРКИДА — 19/I дан **К. Доротти** гастроллари. Томоша кеч соат 8 да бошланади, 20/I да уч марта томоша кўрсатилади (кундуз соат 1, 4 ва кеч 8 да)

КИНОТЕАТРЛАРДА:

«ИСКРА», «ЁШ ГВАРДИЯ», «УЗБЕКИСТОН» — кундуз ва кечқурун **Карнавал кечаси**.

РЕСПУБЛИКА МАДАНИЯТ УЙИДА

(Ҳамза кўчаси, 10)
20 январда

«Навоий музикада»

деган темада

2-лекция-концерт

Лектор — **М. Мирзаев**. Программада: халқ мақомлари, ашула, музика ва рақслар

Концертда: Ўзбекистон ССР халқ артистлари **Назира Аҳмедова, Юнус Ражабий**, Ўзбекистон халқ ҳофизлари **А. Ҳайдаров, О. Имомхўжаев**, Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган санъат арбоби **Ашурали Юсупов**, Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган артистлар **С. Калонов, К. Жабборов, Э. Шукуруллаев, Ж. Саидалиев** ва филармония солистлари қатнашади.

Лекция-концерт кундуз соат 1 да бошланади. 1-абонемент ярайди. Қолган билетлар Маданият уйи кассасида сотилади.

РЕДАКЦИЯ ВА НАШРИЁТ АДРЕСИ. Тошкент. «Правда Востока» кўчаси № 34. РЕДАКЦИЯ БЎЛИМЛАРИНИНГ ТЕЛЕФОНЛАРИ: коммутатор — 36334 ва 33262 орқали Партия турмуши бўлими — 136. Пропаганда бўлими — 136. Совет қурилиши бўлими — 132. Маданият бўлими — 132. Адабиёт ва санъат бўлими — 39040. Қишлоқ хўжалик бўлими — 135. Саноат ва транспорт бўлими — 132. Хатлар бўлими — 34048. Маҳаллий ахборот бўлими 135. Секретариат — 34048. Эълонлар бўлими — 38142.

Р. 00614 «Қизил Ўзбекистон», «Правда Востока» ва «Ўзбекистони сурх» бирлашган нашриётининг босмахонаси. № А — 1722.